

AUSRA Nr. 18 (58)

R. RAGAIŠIO TEISMAS

1979 m. rugsėjo 12-17 dienomis Vilniuje vyko Romo Ragašio viešas teismas.

R. Ragašis kaltinamas, kad 4-5 metų laikotarpyje spekuliuojo akciniais ir turėjo iš 326 rub. 59 kap. pelno.

R. Ragašis kaltu nepripažino. Jis aiškino, kad pas jį kreipdavosi žmonės, kuriems optikos parduotuvėse atsakydavo padėti. Parduotuvėse nusipirkdavo įdomesnių akinių rėmelių, o stiklus pats gamindavo. Stiklams pagaminti reikėdavo daug laiko, todėl jo akiniai būdavo brangesni. Jis imdavo šiek tiek daugiau 1 rub. už 1 val. darbo.

R. Ragašio pažįstami ir draugai teismui įteikė tokio turinio pareiškimą:

Dėl Romo Ragašio teismo proceso

1979 m. sausio 9 d. Vilniuje VRM pareigūnai areštavo Romą Ragašį — buvusį politiką, žinomą žmogaus teisių gynėją.

Keletas jo biografinių duomenų.

R. Ragašis gimė 1942 m. neturtingų valstiečių šeimoje. Turėdamas 19 metų, jis buvo KGB suimtas už patriotinių atsisaukimų platinimą bei tautinės vėliavos iškilimą. Iš Lietuvos R. Ragašį išsiuntė į tolimąją Mordoviją, kurios koncentracijoje praleido keturis metus. Sugrįžęs iš Mordovijos į Vilnių, jis žino mas kaip aukšto kvalifikacijos specialistas.

17 metų dirbdamas optiku, jis niekada nebuvo įtartas nesąžiningumu. Priešingai — dešimties žmonių, kenčiančių dėl regėjimo defektų dėkingi jam už suteiktą regėjimo pagalbą. Mes pažinojome Romą kaip labai dorą, jautrų žmogų. Motinos žodžiais, per visą gyvenimą jie, tėvai, iš savo vienintelio sūnaus nėra išgirde

grubaus žodžio. Lygiai taip pat Romas buvo jautrus ir skaudžioms tėvynės problemoms. Jis pasirašė ne vieną dokumentą dėl žmogaus teisių pažeidimų Lietuvoje ir Tarybų Sąjungoje.

Už ką gi vis dėlto areštavo Ragašį? Formaliai — už spekuliaciją akinių rėmeliais ir stiklais. Kaip vėliau pamatysime, šis pretekstas visai nepagrįstas. R. Ragašio areštas — tai KGB kerštas už jo principingumą ir nesiskaitymą su tos įstaigos pareigūnų užmačiomis.

1978 m. balandžio 12-13 ir gegužės 6 d. R. Ragašis buvo kviečiamas liudytoju Lietuvos Helsinkio grupės nario Viktoro Petkaus byloje. Visus tris kartus R. Ragašis nenuvyko į saugumą. KGB nusigabeno jį milicijos pagalba. Tačiau R. Ragašis tiek saugume, tiek vėliau ir teisme, liudyti atsisakė. Už tai Romui patariam buvo iškelta baudžiamoji byla. 1978 m. rugsėjo mėn. L. TSR Aukščiausiojo teismo jis buvo nubaustas 6 mėn. pataisos darbų. KGB bijojo, kad R. Ragašio elgesys netaptų užkrečiančiu, o kartu stengėsi įbauginti ir būsimą saugumo organizuotų bylų liudytojus.

R. Ragašio „byla“ turėjo patękti Lenino rajono milicijos kompetencijon. Tačiau ją ėmėsi nagrinėti Vidaus reikalų ministerija. Tardytojas kpt. Benetis R. Ragašio žmonai Angelei pareiškė: „Nesvarbu už ką, bet savo penkis metus jis gaus“. Tą patį Benetis tvirtino ir R. Ragašio draugui Vl. Šakaliui. Atsakydamas į esantį disidentų Marto Nikluso pasiteiravimą, Benetis raštu atkrito: „R. Ragašio kaltė visiškai įrodyta. Beje, civilizuotame pasaulyje žmogų pripažinti kaltu gali tik teismas.“

(Bus daugiau)

Lenkijos angliakasiai pasirodė stipriausi „Solidarumo“ rėmėjai. Jie atsisako dirbti, kol nebus paleisti darbininkų vadai. Britų radijas paskelbė, kad Katowicų rajone darbininkai susprogdino vieną kasyklų šachtą. Neoficialiomis žiniomis, daugiausia žuvusių ir buvo anglių kasyklose.

PASITRAUKĖ LENKŲ AMBASADORIUS JAV - se.

Washingtonas. — Sekmadienį Lenkijos ambasadorius Amerikoje Romuldas Spasowski paprašė Amerikoje politinio prieglobsčio. Valstybės departamentas paskelbė, kad prezidentas Reaganas suteikė Spasowskiui, jo žmonai Wandai ir kitiems šeimos nariams globą ir apsaugą. Žinių agentūros praneša, kad keli lenkų diplomatai Jungtinėse Tautose ir Japonijoje irgi siekia politinės globos ir nutraukia ryšius su Lenkijos vyriausybe. Spasowski Washingtono buvo ambasadoriumi nuo 1955, vėliau buvo perkeltas kitur, o antrąją kadenciją Washingtono pradėjo 1978 m. Jis yra 61 metų amžiaus.

Ambasadorius pareiškė spaudos konferencijoje, kad Lenkijos vyriausybė paskelbė lenkų tautai karą. „Mano tėvynę apgaubė žiauri tylos ir tamsos naktis. Tūkstančiai geriausių sūnų ir dukterų kenčia kalėjimuose ir stovyklose, be pastogės, be maisto, be šilumos. Yra žinių, kiti kurie yra pervežami į kaimyninių šalių stovyklas. Ši spauda nėra Lenkijos vidaus reikalas, tai yra brutalus žmogaus teisių laužymas, kuris pajaukia Lenkijos parą po Helsinkio susitarimą. Aš negaliu tylėti, negaliu atstovauti režimui, kuris atsakingas už šį nežmoniškumą, brutalumą. Savo nutarimą padariau, kai sužinojau, kad mylimas „Solidarumo“ vadas Walesa yra areštuotas ir jėga laikomas, paaiškino ambasadorius. Jis ragino visus amerikiečius netylėti, ginti laisvę, parodyti solidarumą ir paramą lenkų tautai. Ambasadorius dėkojo prezidentui Reaganui už suteiktą prieglaudą ir žadėjo daryti viską, kol Lenkija vėl taps Lenkija.

Lenkijos vyriausybė paskelbė, kad jau kuris laikas Spasowski „serga depresija“.

Lenkijos karinės valdžios at-

Floridoje šaltoka

Miami. — Sekmadienį Florida palietė nelaukta šalčio banga. Citrininių vaisių plantacijų saviininkai budėjo soduose, kuriems grėsė žemos temperatūros. Tallahassee, Fla. iš ryto buvo 15 laipsnių, kas yra naujas rekordas. Miamei mieste temperatūra buvo 36 l. Net ir pietiniame Key West termometras nukrito iki 50 l. Panašios temperatūros palietė Georgiją ir P. Karoliną.

stovas Wiesław Gornicki pasiklaubė su televizijos „60 minučių“ programa nurodė, kad suimti „Solidarumo“ vadai bus paleisti ir karo stovis panaikintas, kai jie viešai pripažins tris sąlygas: tvarka turi būti įstatyta, turi būti nutrauktas darbas siekiant atgaivinti Lenkijos ekonomiką, turi būti pripažinta, kad Lenkija liks komunistinė valstybė, sąjunga su Sovietų Sąjunga ir kitomis Varšuvos paktą valstybėmis. Kai „Solidarumas“ tai viešai paskelbė, jis galės toliau veikti, kaip darbininkų profesinė sąjunga, paskelbė Gornickis.

Sovietų „Pravda“ irgi ėmė kalbėti apie „Solidarumo“ ateitį. Anksčiau sovietų spauda reikalavo griežtai sudrausti antisocialistinius lenkų elementus. Dabar, gruodžio 20 „Pravda“ kalba apie būtiną Lenkijai „socialistinio atsinaujinimo“ programą, kuri bus tęsiama Lenkijos žmonių naudai ir socializmo naudai. Bus tęsiama ekonominių reformų, kurios neprieštarauja karinio stovio įstatymams, rašo sovietų laikraštis.

Aleksejeva Bostone

Bostonas. — Sovietų disidentė Liza Aleksejeva sekmadienį iš Paryžiaus atvyko į Ameriką. Ją Bostono Logano aerodrome pasitiko Aleksejus Semionovas, kuris yra Nobelio laureato, akademiko Andrejaus Sacharovo posūnis, Sacharovienės Jelenos Bonner sūnus. Semionovas nematė savo sužadėtinės jau treji metai. Aleksejevą pasitiko ir 75 reporteriai, televizijos kameros. Ją išvadavo iš Sovietų Sąjungos Sacharovų paskelbtas bado streikas, kuris sukėlė visame pasaulyje didelį spaudimą sovietų valdžiai. Po 17 dienų badavimo, Kremlius nusileido ir išdavė 26 m. merginai išvažiavimo vizą.

Padės Italijai ieškoti grobikų

Roma. — Italijon atvyko specialios Amerikos centrinės žvalgybos agentūros CIA detektyvų grupė. Trys valdininkai yra gerai supažinę su Europos komunistinių teroristų veikla. Jie bandys padėti Italijos policijai sugauti generolo James Dozier grobikus ir jį išvaduoti. Praėjusią savaitę Raudonosios Brigados teroristai pagrobė generolą, kuris yra auk-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja baigė 36-tąją sesiją atsisveikindama su sekretoriumi Waldheimu, kuris perduoda pareigas sausio 1 d. naujam sekretoriui Perez de Cuellar. Priimtas JT biudžetas yra 165 mil. dol. didesnis už praėjusių metų. Prieš biudžetą balsavo Amerika ir Sovietų Sąjunga.

— Daugkartinio skridimo erdvėlaivis „Columbia“ bandys suderinti savo ketvirtą kelionę su liepos 4 Nepriklausomybės švente. Pirmą sykį erdvėlaivis nusileis naujame Cape Canaveral, Floridoje nusileidimo take.

— Beirute šeštadienį sprogo galinga bomba, žuvo 11 žmonių, iš jų 5 policininkai, sužeista 15 žmonių.

— Jungtinių Tautų Saugumo Taryba pratęsė taikos kariuomenės Libane mandatą dar šešioms mėnesiams. Kariuomenėje yra 6,000 vyrų iš 11 kraštų.

— Maltoje dar vienam terminui prisaikdintas premjeras socialistų partijos vadas Dom Mintoff. Iš 65 vietų Maltos parlamente darbiečiai laimėjo 34. Nacionalistų opozicija didžiuojasi, kad ji gavo rinkimuose daugiau balsų.

— Irakas skelbia, kad kovose su Irano jėgomis laimėtos naujos vietovės. Irakas prašo Tarptautinę Raudonąją Kryžį paspausti Iraną, kad tas atsiimtų iš mūšio lauko tūkstančius žuvusių. Irano radijas giriasi vėl sudavęs Irakui stiprų smūgį.

— Gambija ir Senegalis pasirašė unijos sutartį, kurią turės patvirtinti abiejų šalių parlamentai. Steigiama nauja Senegambijos respublika.

— Albanijos ilgametis vyriausybės premjeras Mehmet Shehu nusizūdė, skelbia Jugoslavijos žinių agentūra. Jis pareigas ėjo nuo 1954 m.

— Anglikonų Bažnyčios galva, Kanterburio arkivyskupas Robert Runcie sausio mėn. vyks į Kiniją, kur viešės tris dienas.

— Mažoje Dominikos respublikoje valdžia paskelbė pavojaus stovį. Iyky samokslas nuvertė vyriausybę. Trys žmonės žuvo, kiti samokslininkai pabėgo į kalnų džungles. Suimti keturi pervertimo vadai.

— NATO karininkas Veronose mieste. Bijoma, kad teroristai generolą kankins, norėdami sužinoti NATO kariuomenės slapstų.

Walesa: "Neleiskite mūsų sutriuškinti"

Varšuva. — Lenkijon per Austriją atvyko du popiežiaus Jono Pauliaus II-jo pasiuntiniai: arkivyskupas Luigi Poggi ir jo vertėjas kun. Janusz Bolonek. Juos pasitiko Lenkijos vyskupų konferencijos sekretorius vyskupas Bronisław Dabrowski. Vatikano atstovai tarsis su Lenkijos Bažnyčios vadovybe ir vyriausybe atstovais.

„Solidarumo“ vadas Lech Walesa paskelbė atsisaukimą Lenkijos vyskupus. Atsisaukimo kopijas į Paryžių atvežė iš Lenkijos išvykę užsieniečiai. Paaškinama, kad Walesa laikomas namų arešto vilioje, kuri priklauso buvusio Giereko vyriausybės vicepremjerei Tadeusz Wrzeszczyk. Jis neseniai buvo suimtas kartu su Giereku. Vila esanti Chyliczke vietoje, netoli Konstancino priemiesčio.

Walesa pareiškė vyskupams rašo: „Neleiskite mūsų sutriuškinti. Remkite masinius streikus didesnėse įmonėse ir skatinkite mažų įmonių pasyvą rezistenciją. Jei armija naudos jėgą, bandykite išvengti kraujo praliejimo. Būkite vieningi. Parodykite, kad mūsų sąjunga dar gyva ir sugrįžta“. Walesa prašė Bažnyčios vadovybę padėti užbaigti valdžios paskelbtą karo stovį.

Sekmadienį arkivyskupas Glomp kreipėsi pamokslu į visus tikinčiuosius, ragindamas laikytis ramiai, nestumiant tėvynės ir didesnes nelaimės.

Užsienius vis dažniau pasiekia žinios, kad daug kur kareiviai atsisako šaudyti ir darbininkus ir kai kur prisijungia prie streikuojančių. Britanijos BBC paskelbė, kad Katovicų anglių kasykloje kareiviai nušovė 56 streikuojančius angliakasių ir 10 užmušė. Varšuvos valdžia skelbė, kad čia nušauti septyni.

Prezidentas Reaganas savaitgalį praleido Washingtono. Jis pasitvėrė Europą valstybės sekretoriaus asistentą Europos reikalams Egleburgerį tartis su sąjunga vyriausybėmis dėl bendros linijos Lenkijos klausimuose. Valstybės departamentas vėl ragino Lenkijos vyriausybę paleisti visus politinius kalinius.

Gandai iš Lenkijos kalba, kad Walesa gavo širdies ataką. Kiti spėlioja, jog ši žinia kilo dėl to, kad jis laikomas Konstancine, kur valdžios aukštieji pareigūnai gydavo širdies ligas.

Valdžia rodo norą užbaigti šį konfliktą. Šeštadienį Varšuvos radijas paskelbė, kad vėl leidžiama pirkti degtinę, kuri penkias dienas buvo uždrausta pardavinėti. Kai kuriuose miestuose buvo prailgintos komendantų valandos.

Šeštadienį didelės demonstracijos prieš Lenkijos valdžios karinį stovį ir darbininkų persekiojimą įvyko Prancūzijoje, Šveicarijoje, Vakarų Vokietijoje, Italijoje, Belgijoje. Amerikoje didesnį protestą buvo New York'e ir Chicagoje.

Valdžios radijas paskelbė, kad Ziemovito anglių kasyklose, prie Katovicų „politiniai „Solidarumo“ kriminalistai“ susprogdino

no vieną kasyklų šachtą, palikdami giliai po žeme 1,300 darbininkų. Kitas išėjimas iš kasyklų — užminuotas ir streiko vadai grąšina jį irgi susprogdinti, jei valdžia bandys jėga užimti kasyklas.

Valdžia paskelbė, kad Stetino laivų dirbtuvių darbininkai atleidžiami iš darbo, juos pakeis kareiviai. Panašiai darbininkai buvo pašalinti Gdynioje, Gdanske ir Swindkiezo aviacijos dirbtuvėse. Lenkijos žinių agentūra skelbia, kad streikai nutraukti 95 nuos. įmonių, tačiau užsienius pasiekia žinios, kad daugiau fabriku nedirba. BBC radijas skelbia, kad streikai vyksta 200-se Lenkijos įmonių. Daug kur lenkų kareiviai atsisako išeiti prieš darbininkus.

Izraelio Beginas išbarė Ameriką

Jeruzalė. — Izraelio premjeras Menchem Begin sekmadienį pasikvietė JAV ambasadorių Samuel Lewis, jį visą valandą barė ir vėliau paskelbė savo pareiškimus spaudai. Beginą supykino JAV paskelbimas, kad Amerika suspenduoja strateginio bendradarbiavimo susitarimą. Tuo Amerika atsisakė ir Izraelio paskelbtą Golano aukštumų prijungimą. „Susitarimas ne „suspenduojamas“, bet — „nutraukiamas“, pasakė Beginas.

Premjeras kaltino Washingtoną, kad daug kur kareiviai atsisako šaudyti ir darbininkus ir kai kur prisijungia prie streikuojančių. Britanijos BBC paskelbė, kad Katovicų anglių kasykloje kareiviai nušovė 56 streikuojančius angliakasių ir 10 užmušė. Varšuvos valdžia skelbė, kad čia nušauti septyni.

Prezidentas Reaganas savaitgalį praleido Washingtono. Jis pasitvėrė Europą valstybės sekretoriaus asistentą Europos reikalams Egleburgerį tartis su sąjunga vyriausybėmis dėl bendros linijos Lenkijos klausimuose. Valstybės departamentas vėl ragino Lenkijos vyriausybę paleisti visus politinius kalinius.

Gandai iš Lenkijos kalba, kad Walesa gavo širdies ataką. Kiti spėlioja, jog ši žinia kilo dėl to, kad jis laikomas Konstancine, kur valdžios aukštieji pareigūnai gydavo širdies ligas.

Valdžia rodo norą užbaigti šį konfliktą. Šeštadienį Varšuvos radijas paskelbė, kad vėl leidžiama pirkti degtinę, kuri penkias dienas buvo uždrausta pardavinėti. Kai kuriuose miestuose buvo prailgintos komendantų valandos.

Šeštadienį didelės demonstracijos prieš Lenkijos valdžios karinį stovį ir darbininkų persekiojimą įvyko Prancūzijoje, Šveicarijoje, Vakarų Vokietijoje, Italijoje, Belgijoje. Amerikoje didesnį protestą buvo New York'e ir Chicagoje.

Valdžios radijas paskelbė, kad Ziemovito anglių kasyklose, prie Katovicų „politiniai „Solidarumo“ kriminalistai“ susprogdino

KALENDORIUS

Gruodžio 22 d.: Floras, Demetrija, Gedvidas, Dobilė. Gruodžio 23 d.: Jonas K., Viktorija, Velbutas, Žibutė.

Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:23.

ORAS

Debesuota, temperatūra diena 35 l., naktį 25 l.

MAZUTAS UŽTERŠĖ KURŠIŲ MARIAS

Klaipėda. — Kaip jau buvo rašyta, lapkričio pabaigoje Baltijos jūroje įvyko didelė avarija, padariusi daug nuostolių. Uraganas išlaužė pajūrio miškus, nudraskė telefono linijas. Klaipėdos uoste stovėjusiems prekybos laivams buvo pranešta išplaukti už jūros vartų. Daug laivų vilkikai išvilko, tačiau dėl aplinkybių, kurios dar tiriamos, tanklaivis „Globe Asimi“, priregistruotas Gibraltaro uoste, laiku neišplaukė iš uosto. Tanklaivis uoste buvo sustojęs pasiimti mazuto. Jau buvo perpumpuota 16,493 tonos mazuto. Laivas buvo 20,000 tonų talpos. Didesnės grimzlės laivai į Klaipėdos uostą neįplaukia. Sunkumų audroje padidino tai, kad laivas nebuvo prikrautas pilnas.

Vilkikų padedamas „Globe Asimi“ jau plaukė pro jūros vartus iš uosto, tačiau bangos jį užmetė ant šiaurinio molo. Aštrūs betoniniai luitai perplėšė tanklaivio dugną ir pasipylė mazutas.

Klaipėdos uosto pareigūnams buvo daug sunkumų gelbėjant laivą igulą. Audra neprileido nei laivų, nei helikopterų, teko šioms savanoriams prieiti prie sudužusio laivo molo ir nutiesti lynus. Gelbėtojų darbas pavyko užbaigti, nors bangos nuolat rito per mola ir gelbėtojai rizikavo gyvybe.

Turimomis žiniomis, ok. Lietu-

voje net valdžios žmonių tarpe vyko ilgos diskusijos dėl naftos įmonių, refinerijų statybos. Debatų sukėlė ir Mažeikiuose pastatytos naftos perdirbimo įmonės. Oponentai įtikinėjo, kad naftos pramonė dar daugiau užters Lietuvos upes ir Baltijos pajūrį. „Tiesa“ rašydama apie avariją Klaipėdoje, kur tanklaivis buvo atvykęs pasiimti mazuto, aiškina, kad viena tona naftos produktų plėvelė, kuri nepraleidžia nei drėgmės nei deguonies, padengia 12 kvadratinį kilometrų vandens. Sudaužytas Gibraltaro tanklaivis mazuto turėjo apie 17,000 tonų. Nelaimė įvyko lapkričio 21, o vandens ir pakrančių valymo darbai dar nesibaigė. Specialistų nuomone, bangos po audrą dar keletą metų išplaus į krantą paskli dusio mazuto liekanas. Reikia nuvalyti dešimtis kilometrų paplūdimių nuo Nidos iki Šventosios. Mazutas iš Klaipėdos plito į Kuršių marias link Drevernos, link Palangos, netrukus pirmieji mazuto gurvuoliai buvo išplauti ties Nida. Paplūdimių valymo darbus klindė vėjai, šlapdriba, šalti orai. Ypač apteršti Melnragės, Girulių jūros pakraščiai.

— Haiti pabėgėliai, uždaryti Puerto Ricos stovykloje, sukėlė rūpesčius, sužeidė tris prižiūrėtojus.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKAI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629

JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

PLAUČIAMS KENKIANČIOS APLINKOS ŠVARINIMAS

Šiose šventėse atgimime plaučių apsaugai nuo sutętos aplinkos ir aplinkos apsaugai nuo teršalų! Mediciniškas raginimas.

Šiose šventėse turėtume visi atgimti sveikam gyvenimui — oro neteršimui, artimo sveikatai nekenkimui ir rūkoriaus plaučių apsaugai.

Plaučiams sirgdami žmonės dėl užteršto oro neatgauna kvapo ir dėl to dejuoja; patys kentėdami, artimuosius vargina ir be laiko į kapus keliauja. Artimieji tokių plaučių ligonio likimą apverčia, bet oro neteršti nesiryžta; plaučių ligonio likimas pasibaigia, kaip botagu vandenį plaikyti — nepalikęs ko nors atsimintino likusiųjų sveikatingumo pagerinimui.

Šioje Kristaus gimimo šventėje ryškimes taisyti ligūstai orą teršiantį savo elgesį — ryškimes atgimti sveikam elgesiui: liovimuisi nuodyti orą naujais priklausomais teršalais. Ne plaučių kaltė, kad jie suserga dėl ore esamų teršalų. Mūsų visų pareiga yra užlikti sveiką orą — tada mūsų plaučiai bus apsaugoti nuo baisių, mirtingų oro teršalų — dūmų ir kylančių ligų.

Atgimimas paliovimui teršti orą ir dėl to paliovimui mirti — tai sūnus, kuris iš kiekvieno iš mūsų viena svarbiausių pareigų. Kiekvienas žmogus privalo sukaupti savyje turimas gėrio jėgas sustabdyti savižudybę per plaučių sirgdimą užterštu tabako dūmais oru.

Laikas liautis rūkinti tabaką

Jau praityje liko įvairios žmogaus kitam daromos skriaudos. Viena menkystė dar užsiliko iki šių dienų mūsų tarpe — tai tabako rūkymas. Medicina įrodė, kad tabako rūkymas yra savižudybė ir kenkimas artimo sveikatai. Rūkantieji trumpina savo gyvenimą gausindami vėžius plaučiuose, greitindami kvapo trūkumą dėl plaučių išsiplėtimo (emphysema), artindami širdies atakas, visame kūne, ypač smegenyse, inkstuose ir kojelose didindami sklerozę. Dar to negana — tokie savižudžiai kenkia sveikatai neturkančiųjų, kuriems reikia kvėpuoti tabako dūmais užterštu oru.

Rūkoriai yra dideli savanauzdžiai — jie neatsižvelgia į artimųjų savo rūkymo daromą žalą. Jausmais pasilpusiam rūkoriai netalkina minėti sveikatą žalojantys faktai — jie nemeta pragaistingo įpročio ir toliau rūko kaip rūkys.

Blogiausia, kad aplinkiniai žmonės juokais nuleidžia rūkoriaus savižudybę ir artimųjų kenkimą. Jie neprotuoja prieš rūkymą uždaroje patalpoje. Kiekvienas nuo šių švenčių turėtų taip daryti. Juk, jei atsirastų šalia mūsų savižudybės, ji gelbėtų aplinkinius ir valdžios atstovai. Tuo tarpu savižudžiui rūkoriai paliekamas atviras kelias savižudybės. Jie klesti mūsų aplinkoje be jokio trukdymo. Jie nesilaiko nuostatų draudžiančių rūkymą nustatytose vietose. Jų pilna mūsų renginiuose, vaisėse ir namų aplinkoje.

O kur dar jaunimui daroma žala — jie mėgdžioja suaugusiųjų rūkorus. Jie žengia toliau — nepasitenkina tabaka: nuo jos jie šliejasi prie stipresnių nuodų. Skaitome save krikščionimis — o elgiame kaip tikri nenaudėliai. Juk krikščionybė remiasi darbais, o ne lūpų, kad ir pamaldžiausiu, judinimu.

Sekime gydytojų pavyzdžiu

Šioje srityje gydytojai jau davė reikiamą pavyzdį — daugelis jų liovėsi rūkė. Gydytojų pavyzdys padės sumažinti plaučių ligas ir kitas tabako sukeltas negeroves. Žmogų rūkinti verčia daugelis dalykų — paskatų. Nežinint, to pavieniam žmogui teikiama nurodymai ir plati masto varoma propaganda prieš rūkymą jausmais nepasipusiam — tabako žalos nežinojusiame talkina rūkymo atsisakyme. Blogiausiai esti su jausmais pasilpusiais — jie nesiliauja rūkė, nežinint didžiausių gydytojų pastangų. Štai vienas rūkymo žalos pavyzdys.

Asmuo serga dviem skrandyje žaizdomis. Gydomas geriausiai tos srities žinovu, vadovaujant šiame krašte su paskaitomis važinėjančio gyd. Peter Bright-Tasare. Jau šeštą mėnuo jo žaizdos neužgyja; jis naudoja Tagamet vaistus. Jo gydymą sekas gydytojas nutaria perduoti ligonį chirurginiam gydymui — didelės dalies skrandžio išpirovimui. Laimė, kad pasiekė ligonį nuteikti liautis rūkinti po pakelį cigarečių ir dieną. Jam duotos keturios savaitės laiko — jei jo žaizdos negis nustoja rūkinti, jis bus operuojamas. Jo sūnus, sužinojęs tėvo padėtį, nuteikė jį atsisakyti rūkalių. Jis, taip padaręs, išgelbėjo savo skrandį; žaizdos skrandyje po mėnesio sugijo. Nė sakytį nereikia tėvo ir jo sūnaus džiaugsmą.

Reikia gryninti orą miesto aplinkoje

Rūkymas, kitoks kambarių teršimas ir darbovietose užterštu oru kvėpavimas sudaro svarbiausius žmogaus plaučių ligų šaltinius. Prisideda ir oro teršimas automobilių, fabriku išmetamomis dujomis. Šių teršalų sunkiau išvengti, todėl pirmiausiai privalome tvarkyti su asmeniniais teršalais — su tabako rūkymu.

Monika Ciciėnienė, Anastazija Duničienė ir Katarina Povilaitienė klausosi sveikatos patarimų „Sodybos“ pažmonyje. Nuotr. M. Nagio.

„Sodybos“ pažmonyje svečiai kultūringoje aplinkoje seka programą. Nuotr. M. Nagio.

Gydytojai pirmieji gali sudaryti apsaugą nuo žmogaus plaučių teršimo, nes gydymo tikslas yra ligos nebuvimas. Dabar sužinota, kad nėra jokios saugios ribos asbestui, medvilnės dulkėms ir radio aktyviai medžiagai. Sumažinant tokių teršalų kiekį, darosi mažesnis pavojus, bet jis visai nepranyksta. Todėl yra būtina tokių teršalų valstybinio masto kontrolė.

Vien inžinierių talka čia irgi mažai ką padės, nes net minimalus plaučių užteršimas žmogų nepataisomai pakenkia — minėtos dulkės, patekusios į plaučius, juos pamažu sirgdina — jie pradeda randėti ir žmogui atimti kvapą. Gydytojai privalo budėti ir saugoti žmogus nuo minėtų teršalų, net ir minimumo.

Tenka techniškai mažinti teršalus ore: nuodogoms medžiagoms keičiamos nenuodingomis, darbininkai apsaugomi nuo nelaimingų atsitikimų, kai jie dirba su žmogui kenksmingomis medžiagomis, keičiami pramonės darbo būdai. Darbininkai privalo būti tinkamai saugomi nuo dulkių, parūpinant gerus dulkių siurblius, tikrinant dulkių kiekį darbovietose. Tokios priemonės turi būti neatidėliojamai parūpinamos, kol tikra apsauga techniškai bus įvesta.

Gydytojo darbas saugant darbininkus nuo jų plaučių užteršimo yra labai svarbus. Darbininkai mediciniskai patikrinami prieš juos priimančių darbą. Kurie žmonės jau turi plaučių ligą — jie nepriimami į dulketę darbo aplinką. Darbovietose, kur pasitaiko plaučių susirgimų, darbininkai privalo būti periodiškai tikrinami. Padaromos X-Ray krūtinės nuotraukos, tikrinama plaučių veikla. Darbininko perkėlimas į kitą darbą patiriamas tik apsvačius ne tik mediciniską darbininko stovį, bet ir jo finansinius, socialinius ir teisinius reikalus. Mat, perkėlimas sumažina algą, nustojama įsienėjimo teisių. Tokie piniginiai ir socialiniai veiksniai įtakoja darbininko tolimesnį likimą.

Kai pramonėje būna tvarkingai vengiama teršalų, tada darbininkams netenka kilnoti iš vienos darbo vietos kiton. Ypač reikia saugotis cemento apdirbimo randamų dulkių, kurios sukelia nepataisomą plaučių randėjimą (silicosis).

O kas nežino angliakasių „juodų“ plaučių. Tai neatitaisoma plaučių žala, padaroma prikėpavus akmenis anglių dulkių. Labai daug lietuvių per anksti į kapus nukeliavo dėl tokios angliakasių randėjimo (silicosis).

O kas nežino angliakasių „juodų“ plaučių. Tai neatitaisoma plaučių žala, padaroma prikėpavus akmenis anglių dulkių. Labai daug lietuvių per anksti į kapus nukeliavo dėl tokios angliakasių randėjimo (silicosis).

KALĖDOS LENKIJOJE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje.

Stebėdamas televizijoje prieš Kalėdas į Varšuvą atvežamas Vokietijos Raudonojo Kryžiaus įvairias dovanas (daugiausiai maistą), prisiminiau Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje lenkų kalbos pamokas ir „kalvus“ lenkų poetų eilėraščius. Ir taip, gim. Suvalkose Marijos Kopnickos vieno eilėraščio eilutė (vėliau virto tautine giesme, giedama bažnyčioje) skamba: „nėspaudys vokiečiai mums į veidą“. Tai amžino antagonizmo vokiečiams žodžiai, kuriuos naujoji karta stengiasi įvairiais keliais ir priemonėmis iš abiejų tautų gyvenimo pašalinti. Atrodo, kad įžangą į tarpusavio glaudų ir nuosirdų gyvenimą padarė buv. Vokietijos kancleris Brandtas, puolęs ant kelių Varšuvoje ir bučiavęs lenkišką žemę, tuo pačiu atsispausdamas lenkų tautą už visas Vokietijos padarytas kaltes ir skriaudas.

Siandieną užmegzti gan stiprūs sportiniai ir kultūriniai ryšiai, Vokietijos bankas skolina Lenkijai pinigų voikiškuose laikraščiuose randami šimtai lenkių vedybinių skelbimų. Vokiečiai mielai jas renka siuvindami, kad lenkai nėra išleptintos lengvo gyvenimo, yra geros ir ištikimos žmonos. Dar toliau: garsi žydų kilmės Lenkijos lengvosios atletikos meistrė Danutė Rabštyn greičiausiai ištėkės už Vokietijos sportų karalienės atstovę Šmidt! Pas vokiečių Danutė Rabštyn lankosi bent kartą į mėnesį, gyvenama kartu vienuose namuose.

Tačiau grįžime prie televizijos aparato ir gan ilgo Varšuvos komentatoriaus pranešimo ir prieškalėdinio gyvenimo ir nuotaikų Lenkijoje. Parodyti sostinės vaizdai tikrai verti galeistis: nesitaisi jokių kalėdinių papuošalų, ant didelių prekybos namų jokių blizgančių žvaigždžių ar Kalėdų eglučių. Nenuvalytos nuo sniego gatvės, ant universiteto pastato kabo nuo sniego sušalęs transparentas „Studentų streikas“. Štai vėl parduotuvės sėdi prie tuščių krautinių lentynų, megzdamos ar spėsdamos kryžiažodžius. Lauke, prie namo sienų prisiglaudusi, stovi didžiausia žmonių eilė, laukdama bulvių ar kokių sušalusiu kopūstų.

Keli komentatoriaus pasikalbėjimai (vėliau verčiant į vokiečių kalbą) su gyventojais davė bendrą šiandieninės Lenkijos prieškalėdinį vaizdą: užmirškite žąsis, užmirškite žuvį ir silkes, užmirškite vėdą, nekalbant apie šokoladą ar kt. saldumynus.

kasiams dažnai pasitaikančios ligos. Ypač tais laikais, kada darbininkų sveikata niekas reikiama nesirūpino.

Išvada. Darbininkas negali daug ko padaryti, jei jam reikia duoną užsidirbti dulketėje aplinkoje, nes jis negali darbo gauti švaresnėje aplinkoje. Todėl privalome susitvarkyti su nuo mūsų priklausiančiu plaučių teršalu. Privalome liautis rūkė. Darbovietose privalo dėvėti kaukes dulkėtam orui esant. Nepamirškime, kad įkvėptos cemento dulksės daro plaučiams nepataisomą žalą. Jų visada ir visur venkime. Net mažiausias tokių dulkių kiekis nepataisomai žaloja plaučius. Visada atsiminkime, kad apsaugos gramas yra vertesnis už gydymo kilogramą.

Pasiskaityti. Harrison's Principles of Internal Medicine, McGraw-Hill Book Co.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$45.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$43.00. Foreign countries \$45.00.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atlymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Užsienyje	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kitur — Amerikoje	\$43.00	\$25.00	\$18.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių neaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Diena, kuri taip tave baugina ir tu vadini paskutine, yra pirmoji amžinybėje. Seneca

Henrikas Radanskas EILĖRAŠČIAI

(1965-1970)

Pomirinė Poezijos knyga.

Illeido Vytautas Saulius 1978. Tiražas 350 egz., 100 psl. Knyga gražiai iliustruota. Kieti viršeliai. Kalna su persiuntimu \$6.73. III. gyv. pridėda 5% mokesčių — 30 ct. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS

Tel. — 337-1285
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofis: 700 North Michigan, Suite 400
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849. rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val pagal susitarimą: pirm., antr., ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4 šeštad. 10-3 val

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000. Rez. GĄ 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

DUODS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val pagal susitarimą: pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. popiet. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 3 iki 7 v. p. Tik susitarus

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Egin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofis: 111 NO. WABASH AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

DR. PETRAS ŽLIŪBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-7 šeštadieniais pagal susitarimą

DR. K. M. ŽYMANČAS

DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val: pagal susitarimą: antr., trečiad. ketvirtad. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.
Tel. — 778-3400

Bažnyčia ir valstybė —

MORALINIAI KLAUSIMAI

Žinome iš istorijos, kad ir Amerikoje ne visą laiką turėjo laisvę religinės bendruomenės — Bažnyčios. Juk būv laikai, kad katalikai buvo ne tik persekiojami, deginamos jų bažnyčios, šmeižiami vienuolynai. Tai buvo kolonialiniai laikai, bet tai buvo ir po vadinamos „revoliucijos“ ir nepriklausomybės išsikvojimo. Juk tik reikia pažūrėti Ray Allen Billington „The Protestant Crusade“ knygą. Thomo Jeffersono „atskyrimo siena“ apsaugoti religiją nuo valstybės ir valstybę nuo religijos šandien nėra pakankamai supras-ta ir pakankamai vykdoma. Net griežčiausiems atskyrimo Bažnyčios nuo valstybės šalininkams šandien nėra aiškus tas Jeffersono dėsni, kuris lyg neleistų dvim skirtingoms galybėms susilieti, kad nebūtų jokio konflikto.

Kas kartą vis dažniau yra susikertama ir pajuntama tas išskyrimo sunkumas, kai paliečiama takso, malda mokyklose ir abortų klausimas. Jei yra ir krikščionių, kurie šiais klausimais nusileidžia, tai nereiškia, kad jie pritaria ar laiko valstybės teise tai įvesti net per aukščiausią teismą. Kodėl beveik du šimtus metų abortai buvo nelegalus dalykas, o dabar teismo sprendimu pasidarė legalus? Mokyklose malda, suvesta į neutralią ir visiems tinkamą malda, buvo tinkamas dalykas, o dabar teismo sprendimu pasidarė negalimas ir netinkamas. Prezidento pareigų perėmimo prie-saika ir malda kalbama pagal jo tikėjimą. Ir tai nereiškia žmonių subileralėjimo, never-tinimo moralinių dalykų, bet laisvės davimas tiems, kurie savo laisvę nori primesti kitų nelaisvei ar net negimusių žu-dymui.

Štai dvi kliūtys, neleidžian-cios Bažnyčiai pritari, kada valstybė galvoja pagal teisę moralės įvertinimą ir moralės padarymą politikos dalyku. Juk žmogus nėra daiktas, net negimęs yra asmuo, kuris turi pilnutinę teisę gyventi. Iš jo valstybė, apeidama žmoniškumą, negali daryti sau išim-ties.

Kita kliūtis susitarti šioms dviem jėgoms, dvasinei ir politinei, tai takso ir mokes-čiai. Kada valdiškos mokyklos daro bandymus vaikų sąskai-ton, tai joks krikščionis, joks tikintis žydas ar mohamet-na negali pritari. Tėvai nori ne tik mokyti, bet ir auklėti. Jie nori, kad jų vaikai iš-liktų tam patiam tikėjime, ku-rį jie turi. Jie kuria prie savo religinių bendruomenių — parapijų, savo mokyklas, ku-rios atitinka jų dvasią ir jų sie-kimus. Katalikai kuria katali-kiškas parapijas ir tuo pat metu katalikiškas mokyklas.

Bet tėvai yra skriaudžiami, kai jie turi mokėti lygias tak-sas valstybei su tais, kurie pri-vačioms mokykloms nemoka ir jų neišlaiko. Tuo tarpu valsty-bės pareigūnai, ypač takso kontrolieriai, reikalauja, kad sumokėtų mokesčius, kurie jiems nepriklauso, — jie sumo-ka už savas mokyklas.

Valstybės įstaigos giriasi, kad jos sumoka milijonus už susisiekimą, vaikų priešpie-čius ir kitus valstybės patar-navimus pačioms bažny-čioms. Bet iš tikrųjų tėra tik viešas savęs ir kitų pagau-

dinėjimas — valstybė atsiima savo dalį ir iš tų tėvų, kurie vai-kyk auklėjimu rūpinasi savo konfesijos mokyklose, ir iš tų, kurie naudojami valstybės jau surinktais pinigais.

Čia kiekvienas galėtų pasakyti, kad ta politika yra apgaulė savęs ir kitų, nes Baž-nyčiai priklauso žmonės išlai-ko savas parapijas, savus tar-nus, savas mokyklas, mokėdami mokesčius dvigu-bai, negu moka tie, kurie nesai-naudoja savo parapijos ar sa-vo tinkinčių bendruomenės lėšomis. Nieko kito čia negalė-tume pasakyti, kaip valstybės nukaltą žodį, kad pati vals-tybė pagal savo pažūras aiš-kina konstituciją ir diskri-minuoja tam tikros rūšies piliečius. Ar visai tiesiogiai galėtume pasakyti, tai klau-simas, kuris reikalingas stu-dijų ir gyvenimo stebėjimo. Bet tikra, kai šis klausimas jau ke-liamas viešai ir jį sprendžia ne valdžios įstaigos, o teismai, tarnauja valdžiai, o ne tei-singumui.

Jau kalbėjome apie „mora-linę daugumą“ (Moral Majority), kuri kartais išeina iš savo ribų, ypač savo kova už pakeitimą valstybės įstaigų tokiu pat būdu, kaip ir kitos bendruomenės. Dar blogiau, kad jos kai kurie vadovai ko-voja jau ir tarp savęs, nes ne visi nori pripažinti tai, ką skel-bia „moralinės daugumos“ va-dovai. Viena tik sutinka, kad mokyklose būtų malda, kad abortai yra nelegalūs ir kad taksomis diskriminuojami pa-skirų konfesijų žmonės — tė-vai dėl savo vaikų auklėjimo.

Priekaištaujama, kad susi-daro valstybės valstybėje ir net nepripažįstama aukščiausiojo teismo sprendimų. Bet nei valstybė, nei visam amžiui ski-riami geri teisės žinovai pasi-daro neklaidingą, kai konkre-čios atvejus sprendžia pagal savo liberalias, progresyvas ar konservatyvias pažiūras. Neklaidingumo neturi niekas, dėl to ir „Moral Majority“ turi lygią teisę veikti valstybės bū-du, tai yra mėginti paveikti atstovus arba organizuoti rin-kimus taip, kad laimėtų mora-lės dėsnius pripažįstą kan-didatą.

Tai nėra visuotinis reiškiny-s, kai valstybė mėgina užim-ti neklaidingumo poziciją mo-ralės atžvilgiu. Bet visuomenės veidrodys yra valstybės atsto-vai. Ta visuomenė, kuri renka tautos atstovus, ir vyriausybė yra ne visuomet atsakingumo už laisvę pavyzdžiai. Joje yra daug dalykų, kuriuos reiktų tau-naikinti, kad iš jos išaugtų tau-na, gerbianti žmogiškas teises, laisva su atsakomybės pajau-timu ir subrendusi pati save tvarkyti. Ji neturi būti masė, kurios atitinka jų dvasią ir jų sie-kimus. Katalikai kuria katali-kiškas parapijas ir tuo pat metu katalikiškas mokyklas.

Bažnyčios ir valstybės susi-kirtimas gali pasiekti tokių proporcių, kad Amerika jau nebebus Amerika, o tik viena iš tų, kurios valstybinių mastu pradeda persekioti Bažnyčią, ar ji būtų vieno ar kito tikėji-mo. Tuo reikia išvengti pra-dedant nuo visuomenės ir bai-giant didžiaisiais stulpais, atsakingais tiek už Bažnyčią, tiek už valstybės tikslus.

P.S.

MERDINTI JAV PLIENO PRAMONĘ

Kapitalas ir naujasis kolonializmas

P. INDREIKA

Plienas JAV-se

Plieno pramonė nepaprastai yra išaugusi JAV ir maždaug iki 1950 Ameriką pagamin-davo plieno didesnę dalį viso pasaulio produkcijos. Pasi-baigus Korėjos karui plieno produkcija pradėjo kristi ir jau 1970 m. ji besudarė tik 20%, o 1980 nukrito iki 14%. Prie plieno produkcijos sumažėji-mo labai daug prisidėjo užsie-ninio plieno importas, ypač iš Europos, Japonijos ir tos pa-čios Korėjos. Jai pakenkė ir nuolatinių unių streikai, ku-riems užsitęsęs ilgesni laiką užsidarydavo plieno fabrikai. Juntant plieno trūkumą, laisvosios prekybos šalininkai išvystė stiprią propagandą prieš plieno importo suvar-žymus. Iš plieno gamintojų pusės pasigirdo tik trumpas ir patriotinis jausmus apeliuo-jantis skelbimas: „Ar Ameri-kai nereikalinga plieno pramo-nė?“

Iš jį niekas nekrepdė dėmesio, nes biznis niekad nemaisomas su patriotizmu, kuris reikalauja aukos, o pelno trokštantis egoistas visada lengvai pakeičia vieną tėvynę į kitą. Iš vyriausybės irgi neusilaukta paramos, nes tautos ūkui vadovavo poli-tikai, kurie neįtuo savo įsipa-reigojimų tautai ir nesirijo didesniems žygiams — palaū-ti laisvosios prekybos šali-ninkų užmąstus. Nesulaukus iš valdžios jokios paramos, plie-no pramonė pradėjo merdėti mažai besirūpinant jos moder-nizavimu.

Solistai M. Momkienė ir A. Brazis, akompanuo-jant Alvydui Vasaiciui, atlieka meninę programą a.a. dr. P. Daužvardžio 10 metų mirties paminėji-me. Nuotr. J. Tamulaičio

Plieno darbų sumažėjimas

Daugelis lietuvių puikiai prisimena, kad JAV plieno pramonėje gavo darbus, o šandieną iš jos pasitraukę džiaugiasi pensijiniais čekiais už išlietus penskito lašus. Tada atvykstantiems į JAV neatėjo nė į galvą mintis, kad, vykdamt Marshallio planą arba Euro-pos atstatymo programą, taip greit atsigaus Vokietija ir pigesniu plieniu užvers Ameri-kos rinką.

Laikui bėgant, pasikeitus baltųjų rūmų šeimininkams, pradėjo keistis ir jų pažiūros į tautos ūkį. Prezidentas R. Reaganas jau parodė inicia-tyvos ir ryžto atstatyti pašliju-sią ekonominę padėtį, kurią jis rado blogesnėje padėtyje, negu tikėjosi įžengdamas į Baltuo-sius rūmus. Pramonėi maži-nimas mokesčių naštą ne visada duoda norimų vaisių, nes infliacijos metu dažniau-siai išlaidos suėda pajamas ir nelieka laisvo kapitalo inves-tacijoms ir fabrikų gerinimui. Vedant kovą su infliacija, vyriausybė griebsi procentų kėlimo, paskolų suvaržymo, kuris skaudžiai atsiliepią ir krašto gamybinį pajėgumą. Plieno pramonininkai, nenumatydami didesnio pelno iš plieno pramonės, į vyriau-sybės žygius žiūri skeptiškai. Jos pagyvinimui trūksta ir pigios energijos, taip pat naujų technologinių priemonių išigi-jimas reikalauja nemažai

kapitalo. Todėl nenuostabu, kad dabar plieno pramonėje dirba tik 400,000, kai prieš 12 m. šis skaičius siekė apie vieną milijoną.

Jones ir Laughlin korporaci-jos pirm. Thomas Graham yra pareiškęs, kad, pasaulinėje rinkoje vykstant didelėms varžytynėms, atsilikusiai Amerikos plieno pramonei sunku varžytis. Todėl, neran-dant kitos išeities, korporacija pradėjo vesti derybas, norė-dama perimti Armco bendrovę ir pinigų investuoti į pelnin-gesnę alyvos biznį.

Plienas reikalingas JAV-bėm

Dabartinei JAV vyriau-sybei atsikračius taikaus sambūvio ir pajutus, kad viet-nio plieno trūksta ginkla-vimosi reikalams, po 20 m. plieno pramonės ignoravimo pradėjo rūpintis jos atgaivini-mu. Kad vėl pradėtų inten-syviai rūkti plieno fabrikų kaminai, reikia milžiniško kapitalo. Jis yra labai svarbus darbo padalos ūkiui, kuriuo yra pagrįstas Amerikos ekono-minis gyvenimas. Plieno pramonininkai, stebėdami dabartinį ūkišką gyvenimą ir plieno gaminiams konkurenci-ją, nenori suklysti, kad netiks-lingai investuotas kapitalas yra ne rentabilus. Dabartinės plieno įmonės tedirba tik 15-20% pajėgumu. Kitos pramonės šakos džiaugiasi, kad jų investuotas kapitalas atneša 15% pelno, tuo tarpu plieno pramonė tesulaukia tik

8-9%. Moderni finansavimo praktika žino daug įvairių kapitalo sudarymo formų, gyvenime dažniausiai pasireiš-kia dvi jo formos: daiktinis ir piniginis kapitalas. Daiktiniu kapitalu dažniausia supran-tma fabrikų ar gamybos įmo-nių inventorių, o piniginiu — tautos santaupų suma, kuri apsprendžia jų investuotojų laukiamą pelną. Apskritai kapitalizmas yra ekonominė sistema, kuri pagrįsta priva-čia nuosavybe, asmens laisve reikštis bet kokioje pasirink-toje šakoje, siekiant gerovės.

Saugojimasis svetimo kapitalo

Traukiantis Amerikos plieno pramonėi iš varžovų tarpo, darosi nelaukta tuštuma, į kurią braunasi užsienio kapi-talas. 1970 m. užsienio kapi-talo buvo investuota į įvairų biznį apie 13 milijonų dol., o šandieną jau netoli 50 bili-jonų. Į užsienio kapitalo plau-kimą dėmesį atkreipė vyriau-sybė, nes jis graso Amerikos ekonomijai nauju kolonializ-mu, kuris gali pradėti kontro-liuoti visą ūkišką gyvenimą. Uzsienio kapitalui įgijus tokią galią, užsieniečiai iš savo kraš-tų, turėdami visišką imunitetą, galėtų kontroliuoti ne tik pramonę, bet ir lengvai prieiti prie visų technologinių paslap-čių.

Naująjį kapitalo kolonializ-mą skatina ir dolerių plauki-mas į užsienį, perkant alyvą ir kitus mažiau reikšmingus dalykus. Po II pas. karo pasireiškė valstybinis kapi-talo išvežimas, kurio tikslas parenti atsilikusius kraštus, bet kartu surištas ir su poli-tiniu dominavimu. Dažnai kapitalas keliai į užsienį ir dėl krašte esančio politinio netik-rumo.

Svetimo kapitalo domina-vimas yra surištas su naujuo-ju kolonializmu, kuris esmėje beveik nieko nesiskiria nuo istorinio kolonializmo. Į jį dėmesį jau atkreipė ir Sovietų Sąjunga, nors ji neturi sukaup-to kapitalo, bet yra apdova-nota gamtos turtais ir suktu komunistine politika, siūlant Europai Sibiro natūralių dujų eksploataciją. Europos kraštai, savų kapitalu nutiesę dujų tiekimo vamzdžius, neriasi ant kaklo naujojo kolonializmo kil-pą.

Kiekviena vyriausybė turi priemonių kontroliuoti užsie-nio kapitalą, derinant darbo rinką su kainų politika, skati-nant krašto gamybinį pajė-gumą ir įstatymais normoda-ma darbo ir kapitalo santykius, apsaugodama privačią nuosavybę.

MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJA

RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJOS
1867 - 1918 m. LAIKOTARPIS

Redagavo J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

25 Sokolovas skaudžiai išgyvenęs Rusijos su Japo-nija karo pralaimėjimą ir galimą imperijos pamatų braktelėjimą. Bet jis tikėjęs tvarkos ir drausmės grįžimu, tuo pačiu ir gimnazijos įstatymu į vėžes. Gaskevičius. Jis, inspektorius ir mokytojas parodomas labai teigiamai. Buvęs lygas, santū-raus būdo, orios laikysenos rimtas pedagogas, įsigi-jęs pripažinimo ir pagarbos, veikęs mokinius savo asmeniu. Jis nebuvo „šabloniškas“ mokytojas ir ne visus „dogmatiškai“ patvirtintus vadovėlius pripa-žino tinkamais. Mokiniams patiko, kai iki šiol var-totą Ilgovskio vadovėlį pakeitė tinkamesniu Kasa-jevo. Drausmė palaikyti jam nereikėdavo dėti jėgų ir eikvoti laiko: per jo pamokas viešpatuodavo draus-mė pati ir tyla. Jis buvo savo profesijos, paskesniojo meto, pakiliausias teigiamas pareigūnas. Dėl aiškiai nepasakytų, bet tik galimų numanyti priežasčių jis po vienerių metų iškeltas.

Bene paskutinis rusų gimnazijos Marijampolėje inspektorius Lipkinas, nespėjęs Lietuvoje kuo ypatingiau pasižymėti.

RUSAI MOKYTOJAI

Jau žinome, kad ne visi rusų vardu ir Rusijos labai čia veikę, buvo rusai. Bet jie visi turėjo būti geri

mokytojai: ne tik perduoti, įsavinti ir išreiklauti mokslo žinias, bet laimėti šio krašto mokinius teisingumu, bešališkumu, meile ir savo dalyko patraukliu, aukštu dėstymu. Rusiškai kultūrai skleistį jie išmintai ir dėstydavo rusų kalbą, isto-riją, geografiją, rečiau — matematiką ar senąsias kalbas, — taigi, visus svarbiausius ir sunkiausius dalykus. Jie čia irgi turėjo būti psichologai, diplo-matai, politikai sugebą, kur reikia ir kada reikia, pasiekti rusinimo kėslus ir, vartodami kuo mažiau-siai priverstinių priemonių, palenkti carui, jo sostui ir pravoslavijai mokinius, tarant būti misionieriais. Tai idealas.

Tačiau, toli šaukia, jie ne visi išsilaikydavo savo aukštame kelyje. Stropešni ir pareigingesni rody-davosi naujai atsiję. Kiek pabuvusieji kai kurie čia apsitindavę, apmirsdavę savo misija, darydavę si abejingiesni. Bet nėra būvę niekad stokos didžiųjų rusofilų ir pataikaujančių vyriausybei, persidancų, kurie ryšiumi su dėstomuoju dalyku ar šiaip pasitai-tyti progai, nesivaržydami „gero mokytojo“ nuosta-tais, įžeidinėdavo kitų tautybių mokinius, ypač lietu-vius, juos laikydami kuone žemesnės klasės žmonių vaikais, „neturinčiais net savos kalbos grama-tikos“... O įtariamus ar susektus lietuviškiu nusi-tekusius, bauginavo net mokslo pažymio suma-žinimu. Kartais pažymiu nuskriaustieji su dėstytoju pasiginčydavę, bet skūstis gimnazijos vadovybei neidavo, nors dėl to ir tekdavo likti toje pačioje klasė-jė. Žinodavo, kas skūstis pavojinga. Mat, rusai dėsty-davo svarbiausius mokslo dalykus, tai jie ir lemdavo mokinių žengimą iš klasės į klasę.

Daugumas, eidami savo tarnybines pareigas, apsirėkdavo mokytojiškais trūkumais. Privati-niame gyvenime — ydomis, rusiškai, kuone tauti-niais polinkiais: dažnu girtuokliavimu, šeimyniniais skandalukais... Iš to kildavo nesėkmės, mokinių (mokinis) atsakymas. Greitai atsiliepdavo (mažo miestelio) visuomenėje, rusų administracijoje, lietu-

vių spaudoje, pasiekdavo ir varšuviškę švietimo vadovybę. Neišlaikę pusiausvyros, pasirodė nepa-kankamai stiprūs, nusikalę uniformai ir geram mokytojo vardu, būdavo keičiami naujais. Kartais po kurio neleistino įvykio vienas kitas tyliai ding-davo: mokiniai, atvykę po švenčių, atostogų rasdavo kitus.

Nelaikydavo per ilgai tų mokytojų, kurie pasi-rodėdavo bešališki geri mokytojai, įsigydavo moki-nių pagarbos, pasitikėjimo. Būtų klaidinga teigti, kad tokių nėra būvę. Mokytojų tarybos sudėtis dažnas kartas iš dalies buvo ir politika, nelei-džianti rusams čia apsiprasti, prisitaikyti, įsigy-venti ir ... pakisti...

Dėl vadovybės ir mokytojų pakeitimo pakisdavo ir mokslo reikalavimai, atspalaiduodavo ar sustip-rėdavo bendra įtampa.

Dimitrijevskis. Kaip S. Solovjevichius užsitar-navo žiauriausio, neigiamiausio dir. vardą, Nede-ševs — inspektorius, taip Dimitrijevskis visų mokinių pripažintas neigiamiausiu ne tik mokytoju, bet ir žmogaus tipu. Dimitrijevskis, rusų kalbos mokytojas, dėjęs grynakraujų rusų, bet iš tikrųjų būvęs sūnus kalmuko, laikiusio prie Kaspijos jūros arklių bandą. Jis buvo visų ne rusų mokinių smau-gikas. Žydas vindavo parais, lenkus — prakeik-tais lenkais, lietuvių — pagoniais, prastos tarmės muzikais... Tėvo pėdomis ėjo ir jo du sūnūs moki-niai. Juodu, būdami II-III kl. užpildinėdavo gatvę ne rusus mokinius. Tai kenkė tėvo tarnybai.

Dimitrijevskis, be saiko pasireiškęs rusišku „apaštalavimu“, sukėlęs tų mokinių pasiprieši-nimą, ilgai gimnazijoje neišsilaikė. Jis pakirtas Suvalkų krašto pradžios mokyklų inspektoriumi, kaip tada buvo manoma, išmėginti, ar jo taktika tinka pakirsti jose atbandančias lietuviškas jėgas. Bet po metų jis iš čia visai dingo.

(Bus daugiau)

Dievai yra teisingi ir iš mums mielų ydų padaro mūsų kanki-nimo įrankius.

Šekspyras

Vėlyva atgaila retai būna tikra, tačiau tikra atgaila neikada nebūna per vėlyva.

R. Venning

Marijonų bendradarbių Kūčių subuvimas "Dainos" restorano salėje — Bridgeporto stalo.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Mass.

VYRU CHORO KONCERTAS

Sv. Kazimiero parapijos Vyrų choras, vadovaujamas dirigento muziko Zigmundo Snarskio, akompanuojant Olgai Keršytei lapkričio 14 d. Maironio Parke turėjo koncertą. Jausdami savo chorui dėkingumą parapičiai pripildė salę. Publika choro vadovus ir choristus sutiko plojimais.

Pirmojo programos dalyje buvo atlikta: "America the Beautiful", S. A. Ward, "Tėvynė Lietuva" — A. Brazinskas, "Augo kieme klevelis" — liaudies daina, "Partizano mirtis" — F. Strolis, "Čia mano tėvynė" — T. Makachinas.

Pertraukos metu chorą sveikino Maironio parko p-ka K. Adomavičius, Worcesterio miesto tsvas p. Early ir Mass. seimo atstovas W. Glodis. Taip pat buvo atsisveikinta ir įteikta gėlių puokštė p. Kauševičiui už nenuilstamą paramą ir pasisveikimą chorui ir visuomenei. Poniai sergant gėles priėmė jos vyras P. Kauševičius.

Antroje dalyje buvo sudainuota: "God Bless America" — J. Berlin, "Broliai" — Z. Snarskio, "Pasvarsty anceli" — liaudies daina, "Ei, Lietuvos kareivėliai" — St. Simkus ir "Rudens minytis" — T. Makachinas. Pabaigai maloni staigmena — paties dirigento Z. Snarskio sukomponuota jo marčiai skirta "Indėnų daina". Solo partijas atliko p. p. Rozevičius ir B. Urlikas. Pranešėjas p. Meilus savo pareigas, apibūdindamas angliškai lietuviškas dainas, atliko pasigėrėtinai. Tvarka ir organizacija choro pirmininko Glodo ir seniūno G. Račiūnaitis dėka buvo pavyzdinga.

Keletas pastabų apie chorą ir jo vadovus. Worcesterio lietuvių kolonija yra maža, nykstanti. Choro dalyviai yra visi, kas tik gali dainuoti, nežiūrint balsų kokybės. Vadovaujant nenuilstančiam, prityrusiam dirigentui p. Z. Snarskiui, koncertas paliko įspūdį, kad choras yra drausmingas, susidariusi idėja daug darbo. Dainuoja santūriai, be forsavimo, todėl ir malonu klausyti. Didelis pliusas chorui yra akompaniatorė Olga Keršytė. Dirigento, choro ir pianistės įdėtas darbas koncertą paruošiant bei sklandus programos atlikimas suteikė klausytojams malonią atgaivą.

Programa įdomi, įvairi ir puikiai atlikta. Klausytojai savo pasigėrėjimą išreiškė nuosirdžiais plojimais.

Laumėklis

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO

Lietuvių Piliečių klubo rinkimai įvyko gruodžio 12 d. Į naują valdybą 1982 metams išrinkti šie pareigūnai: Albert Viera — pirmininkas, Robert Aleknas — pirm. pad., Algirdas Zenkus — sekretorius, Jack Kasper — išdininkas, John Yurkinas — fin. sekretorius, Juozas Matulevičius — II fin. sekretorius. Revizoriai išrinkti Withold Ivaška, Vitas Ilgūnas ir Jonas Ramonas. Direktoriai išrinkti: Algirdas Krasinskas, Jonas Vidūnas, Charles Tagman, Martin Bankia, Victor Sepavich, Rinkimus tvarkingai

pravedė: Vitas Ilgūnas, John Yurkinas, Petras Cyvas.

1951 m. gruodžio 14 d. Klubo patalpose, 67 Vernon Street, Worcester, Mass. įvyko klubo narių susirinkimas, kuriame buvo aptarti 1981 metais nuveikti darbai ir supažindinta su naujai išrinkta valdyba. Ta pačia proga klubo nariai buvo pavaišinti skania, šilta vakariene.

Naujų Metų sutikimas ruošiamas klubo viršutinėje salėje, 67 Vernon Street, Worcester. Šokiama groso geras orkestras. Bus paruošta skani vakarienė. Klubo nariai su šeimomis ir jų pažįstami kviečiami dalyvauti.

Antanas Bušmanas

Hot Springs, Ark.

"LEISKIT Į TĖVYNĘ" RADIJAS

Gruodžio 20 dienos "Leiskit į Tėvynę" transliacijoje dalyje programos bus skirta Lietuvos kovotojai, 1831 m. sukilimo dalyviai Emilijai Platerytei, jos mirties 150 metų sukaktiui paminėti. Ji mirė prieš pat Kalėdas — gruodžio 23 dieną. Kalėdų giesmės ir sveikinimai užpildys likusią programos dalį.

Gruodžio 13 radijo laidoje buvo prisiminta a. a. prof. dr. Prano Skardžiaus mirties šešerį metų sukaktis. Kalbininkas lituanistas Skardžius savo gyvenimo saulėlydį praleido Hot Springs gyvenvietėje, čia jis ir palaidotas. Nors ir išėjęs į pensiją jis nemokėjo ištisus ir neatitrūko nuo savo darbo — ruošė lietuvių kalbos rašybos žodyną, palikdamas neišdildomus pėdsakus lietuvių kalbotyroje. Tos pačios dienos radijo laidoje klausytojai buvo supažindinti su naujai išleistomis plokštelėmis: Clevelando studentų vokalinio vieneto "Nerija" ir Toron to lietuvių radijo programos "Tėvynės Prisiminimai" 30 metų sukakties proga išleista plokštelė "Užaugau Lietuvoj".

Amerikos Lietuvių Tarybos Hot Springs skyriaus metiniame susirinkime, įvykusiame lapkričio 27 d., išrinkta nauja valdyba, kuri vėliau savo posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — Petras Maldeikis, vicepirmininkas — Antanas Zubavičius, sekretorius — Antanas Bertulis, išdininkas — Kostas Plepys ir parengimų vadovė — Genovaitė Gylienė.

Naujieji Hot Springs gyventojai Aleksandra ir Jonas Samalčiai, persikėlę iš Chicago, džiaugiasi saulėtu malonių oru ir energingai darbuojasi savo naujuose namuose. Jų adresas: 109 San Pablo Way, Hot Springs, Ark. 71913.

Kazytė ir Aleksas Sadauskai su dukra Maryte iš Clevelando, kurį laiką nuomavę butą, nusipirko gražius namus gerame rajone. Jų adresas: 106 Elmhurst, Hot Springs, Ark. 71913.

Salomėja Smaizienė

Dauguma, kuri nesusiūnė vienybės, yra chaosas: vienybė, kuri nėra priklausoma nuo daugumos, yra beprotėybė.

Blaise Pascal

Lietuvos atstovo dr. S. A. Bačio sveikinimas

Lietuvos Pasiuntinybės ir savo vardu nuosirdžiai sveikina visus JAV lietuvius Kalėdų Švenčių ir Naujųjų 1982 Metų proga.

Giliai dėkoju spaudai, veiksniams, organizacijoms ir visiems lietuviams už rūpinimąsi Lietuvos reikalais bei atodairą Lietuvos diplomatinei ir konsularinei tarnybai. Taip pat reikiu gilią padėką tiems lietuviams, kurie savo pinigine ir moraline parama prisidėjo prie Lietuvos valstybės namo pagerinimo.

Linkiu, kad Naujieji Metai visiems būtų sėkmingi asmeniškai ir prasmingi Lietuvos laisvės byloje.

Dr. Stasys A. Bačis
Lietuvos atstovas

Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke nuosirdžiai sveikina už Lietuvos laisvę kovojančius veiksmus, organizacijas ir visus geros valios lietuvius Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1982-ųjų Metų proga.

Tegu 1982-ji metai būna laimingi Jūsų asmeniniame gyvenime ir teatneša šviesesnių laisvės vilių mūsų broliams pavergetojė Tėvynėje.

ANICETAS SIMUTIS

Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke

Jau keturiasdešimt antrą kartą sėdame prie Kūčių stalo ne laisvoje nepriklausomoje Lietuvoje, bet pavergetojė ir išblaškyti po visus pasaulio kraštus. Sėdame skaudančiomis širdimis, nes mūsų tautos kančios kelias dar nesibaigė. Tačiau mus drąsina ir viltingai nuteikia mūsų sesių ir brolių nepailstanti kovą pavergetojė Tėvynėje, pasireišianti pogrindžio spauda ir tyliu, atkakliu pasipriešinimu okupantų priešpaujai.

Džiaugiamės ir laisvojo pasaulio lietuvių gyvastingu. Sukaktų dienos, VII-tasis Pietų Amerikos Lietuvių kongresas, Vasario 16-tosios gimnazijos 30 metų sukaktis, tradicinė Europos Lietuvių Studijų savaitė, IV-tasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas Chicagoje — tai vis tie mūsų gyvenimo žiedai, įpinti į praėjusių metų vainiką. Pirmosios Lituanistikos katedros laisvame pasaulyje įsteigimas Chicagoje buvo iškilusias šių metų užmojis, kurio svarba ir reikšmė dar labiau išryškės kelyje į ateitį. Visa tai teikia paskatinimo ir drąsos viltingai žiūrėti į 1982-uosius metus.

Gimusio Kūdikių džiaugsmas ir ramybė teranda kelią į kiekvieno lietuvių širdį. Naujųjų metų tekmėje dar stipriau liudykime savo tautinę ištikimybę pavergetojė Lietuvai.

Pasaulio Lietuvių

Bendruomenės Valdyba

BROLIAI IR SESES LIETUVIAI,

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos vardu linkiu Jums visiems linksmų Kalėdų Švenčių. Pasaulio Ganytojo atėjimas teatneša laisvojo pasaulio lietuviams taiką ir ramybę, o broliams ir sesėms už geležinės uždaros, tesuteikia kantrybės, ryžto ir stiprybės, kovojant už religijos, tautos ir valstybės laisvę.

Taipgi visiems linkiu laimingų 1982 metų. Tegu laisvojo pasaulio lietuvių puoselėja lietuvių, brangina lietuvių kalbą, išugdo jaunąją lietuvišką kartą ir visi įsijungia į savo teikimo lietuvišką parapiją, o pavergetojė — tegu nepalūžta, sėkmingai kovodami prieš pavergetoję.

VYTAUTAS KUTKUS

JAV LB Krašto Valdybos

Pirmininkas

1981 metai

Linkėjimai
nuo...

ALGIRDO ir ALDONOS BRAZIŲ
AL'S HILL TOP LOUNGE
8514 So. Roberts Rd., Justice, Ill., Tel. 598-9661

ŠVENTŲ KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
Linkime visiems Lietuviams.
RIMAS STANIŪNAS, Vedėjas

SHAMROCK OLDSMOBILE
2424 Ogden Avenue
Downers Grove, Ill. 60515 Tel. 969-1310

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ
METŲ PROGA
sveikina visus savo klientus,
draugus ir pažįstamus

Marija Noreikienė
PACKAGE EXPRESS AGENCY
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. — WA 5-2787

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
linkiu visoms savo klientėms ir draugams

ARTISTIC HAIR STYLIST
Sav. STASYS RACKEVICIUS ir šukuotojos
Specialybė trumpiems ir ilgiems plaukams ir "Blow Waving"
2822 W. Marquette Rd., Chicago, Illinois
(Naujoji vieta) Tel. HEMlock 6-1098

Linksmų šv. Kalėdų Švenčių
LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS, DRAUGAMS
IR VISIEMS MŪSŲ PAŽĪSTAMIEMS.

E U D E I K I S
Laidotuvių Direktorai
GERALDAS F. DAIMID ir
DOVYDAS P. GAIDAS
— DVI MODERNISKOS KOPLYČIOS —
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 S. Hermitage Ave., Tel. YA 7-1741; 7-1742
4330 S. California Ave., Tel. LA 3-0440

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

VEDZINSKAS, 4859 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI,
GIMINIŲ išskirtimai, pildomi
PILIEČIŲ PRASŲJAI ir
kitokios blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737
Vytautas Valantinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaskuojame
visų rūšių grindis.
BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai,
Stereo ir Oro Vėsinimai.
Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir patisymai. Virtu-
vės ir vonios kabinetai. Keramikos ir
kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos
vamzdžiai išvalomi elektra. Į automa-
tą galite kalbėti lietuviškai, palikite
savo pavarę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir
kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
dimai ir pilna apdrauda.
Prisimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-0663

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas
įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Telef. GA 4-8654

Bronius Murinas

Monografinio pobūdžio meno
leidinys, skirtas tapytojo Broni-
aus Murino kūrybai. Spalvotos
nuotraukos. Puošnus dailės kū-
rybos albumas, didelio formato.
Vertinga dovana įvairiomis pro-
gomis.

Spalvotas iliustracijas spaus-
dino Questar Printing, Inc. Patį
leidinį spausdino M. Morkūno
spaustuvė, 1981 m. Chicagoje.
Kaina su persiuntimu \$16.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.05
valstijos mokesčio.

Remkite tuos biznierių, ku-

rie skelbia diena "Drauge"

PLATINKITE "DRAUGĄ"

REAL ESTATE

6 kambarių "octagon front bungalow"
apyl. 63-čios ir Lawndale. Dideli kamb.
1 miegamasis viršuj. Gazu apšild. Iren-
tas rūšys. Skambint po 4:30 val. po-
piet — tel. 284-2909.

SIMAITIS REALTY

Rezidencinių ir pajaminių
namų pardavimas
Income Tax, Insurance, Notary Public
2951 West 63rd St. — Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas
Namu pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOMOJAMA 4 KAMBARIŲ
butas Marquette Parke.
Skambint — 422-7554

DEMESIO

Popular Lithuanian

RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA
AŠTUNTOJI LAIDA

Suredagavo

Juoanina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuvė
išleido aštuntą laidą šios popula-
rios virimo knygos. J. Daužvardie-
nė vėl patikslino ir pagražino šią
laidą, naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujoms
šeimoms ar marčioms. Daugelis
apdovanojo kitataučius supažindin-
dami juos su lietuvišku maistu ir
virimu. Ši knyga yra sukleusi la-
bai daug pasisekimo lietuvių ir ki-
tataučių darbo vietose ir organiza-
cijose.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, Knygt. Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu \$5.65

Illinois gyventojai pridėkite dar
20 centų mokesčiams.

A DREAM OF FREEDOM

ANDRES KUNG

Four decades of national survival
versus Russian imperialism in Est-
onia, Latvia and Lithuania.

1940-1980
Published in 1980 by Boreas Pub-
lishing House, Cariff, Great Britain.
Hard Cover, 272 pages.

Autorius yra estų kilmės, gimęs
1945 m. Svedijoje. Jis yra parašęs 24
knygas švedų kalboje, kurios daugu-
moje yra išverstos į anglų, vokiečių,
japonų, latvių, norvegų, suomių ir į
kitas kalbas.

Kaina su persiuntimu \$18.80.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.05
valstijos mokesčio.

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagelaujamos geros rūšies
prekės. Maistas iš Europos sandėlio
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-2787

1981 m. spalio 24 d. išrinkta Lietuvių Moterų klubų federacijos valdyba. Iš kairės (sėdi): M. Noreikienė — pirm., V. Cečėtienė — vicepirm., G. Kulpienė — sekretorė, S. Vaitutienė — kandidatė, E. Treimanienė — išdėstė, V. Sutkuvienė — kandidatė; (stovi): S. Jurskytė — vicepirm., ir žmogaus teisių komisijos pirm., M. Zukauskienė — visuomeniniam reikalams pareigūnė, M. Klivickienė — visuomeniniam reikalams pareigūnė, A. Pintsch — atstovė Pabaltijo Moterų taryboje, R. Raubertaitė — žmogaus teisių komisijos darbuotoja. Nuotr. L. Tamošaitis

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS SUAŽIAIVIMAS

1981 m. spalio 24 d. Kultūros Židinyje, Brooklyn, N. Y., vyko LMKF suvažiavimas. 8 val. ryto suvažiavimo atstovės gausiai dalyvavo Mišiose, kurias atnaujo kun. L. Andrius už mirusias LMKF nars. Maldose buvo prisiminta a. a. Sofija Jasaitienė, viena LMKF steigėjų, mirusi prieš pat šį suvažiavimą.

Po trumpų pusryčių prasidėjo posėdis, kuriame dalyvavo J. Simutienė, General Federation of Women's Clubs atstovė Jungtinėse Tautose G. Žilionienė, Australijos Sydney Lietuvių Moterų socialinės globos dr-jos pirm. O. Baužienė, Chicago klubo pirm. M. Marcinkienė, Hartfordo klubo pirm. S. Gečauskienė, New York klubo pirm. J. Laucėvienė, Philadelphia klubo pirm. J. Augaitė, Stamford — Norwalk klubo pirm. A. Kozma, Washington klubo pirm. J. Micutaitė, LMKF Žmogaus Teisių komisijos narė pirm. S. Jurskytė ir R. Raubertaitė ir būrys New York, Stamford — Norwalk klubo narių.

Posėdžio prezidentui pirmininkavo Chicago klubo pirm. M. Marcinkienė, sekretoriavo M. Noreikienė ir E. Treimanienė. Atsistojimu buvo pagerbta a. a. S. Jasaitienė. LMKF-jos 1978 — 1981 m. veiklos apžvalga padarė pirm. M. Samatienė. Ji savo kancencijoje, kasmet dalyvaudama tarptautinėse General Federation of Women's Clubs konvencijose yra pravedusi tris jos pasiūlytas rezolucijas, būtent 1979 m. ji pristatė ir apgynė LMKF-jos rezoluciją, kad tarptautinė moterų konvencija remtų Amerikos kongreso įkurtos Europos saugumo ir kooperavimo komisijos pastangas 1979 metų Nobelio premiją skirti Helsinkio grupių nariams, veikiantiems sovietų pavergtuose kraštuose. 1980 m. M. Samatienės pastangomis GFWC moterų konvencija priėmė LMKF-jos rezoluciją, remiančią Amerikos prezidento siūlymą boikotuoti Maskvos olimpiadą. 1981 m. M. Samatienė pavyko praversti LMKF-jos rezoluciją, siūlančią paremti Helsinkio grupės keturių narių nominavimą 1981 metų Nobelio premijai gauti. Tų keturių narių skaičiui yra lietuvis sąžinės kalnins Viktoras Petkus.

LMKF yra pilnateisė GFWC narė. Per 30 metų LMKF-jos pirmininkės ar jų įgaliojotinės dalyvauja šios tarptautinės moterų organizacijos konvencijose ir ten liudija apie neteisėtą Lietuvos okupaciją, apie žmogaus teisių pažeidimus, ieško paramos Lietuvos laisvinimo veiklai. Malonu priminti, kad jau dvi lietuvaits — a. a. L. Bieliukienė ir G. Žilionienė buvo pakviestos į GFWC organizacijos valdybą net keturi

kadencijai. G. Žilionienė šiuo metu eina GFWC atstovės pareigas Jungtinėse Tautose.

Sydney Lietuvių Moterų socialinės globos dr-jos pirm. O. Baužienė pranešė apie šios organizacijos veiklą plečiant Lietuvių sodybą prie Sydneyje. Tai labai veikli visuomeninė Australijoje. Lietuviškoje sodyboje patogiai kuriasi vyresnio amžiaus sulaukę lietuviai.

Idomūs buvo LMKF-jos klubų pirmininkų pranešimai. Klubai daugiausia reikiąsi kultūrinėje, šalpos ir politinėje veikloje. Organizuoja paskaitas, knygų pristatymus, dalyvauja tarptautinėse mugėse, kur reprezentuoja lietuvių tautodailę, lietuviškus tradicinius maisto patiekalus. Kalėdų metu puošia lietuviškais ornamentais Kalėdų eglutes. Ruošia tradicinį Velykų stalą. Organizuoja koncertus, literatūros vakarus. New Haven klubas 1979 m. Slavistikos ir Rytų Europos studijų mokslininkų suvažiavime surengė knygų parodą, pavadintą Lithuanian Publication in the U. S. 75 knygas Yale universitetas įsigijo savo lituanistikos rinkiniui. Philadelphia klubas kasmet ruošia R. Kalantos minėjimą. Chicago klubas ruošia abiturientų pristatymą. Klubai natsilieka ir šalpos srityje, remia spaudą, šėstadienines mokyklas, aukoja Tautos Fondui, Lietuvių Fondui, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, Balfui ir t. t.

Politinė klubų veikla reikiąsi raštų rašymu savo kongresmams lietuvių sąžinės kalinių išlaisvinimo reikalais ir t. t. Klubai gražiai bendrauja ir talkina kitom organizacijom. LMKF-jos Žmogaus Teisių komisijos darbų apžvalga padarė S. Jurskytė. Šios komisijos narė veda plačią korespondenciją su Amerikos ir už-

senio institucijomis lietuvių sąžinės kalinių reikalais, siuntiniais šelpia sąžinės kalinių šeimoms Lietuvoje ir t. t.

Vokietijoje veikia LMKF-jos Regionalinė valdyba, kurios pirmininkė E. Lucienė. Jos žinioje 8 moterų klubai Europoje. E. Lucienė šiuo metu yra Vasario 16 gimnazijos ūkio reikalų vedėja.

Pabaltijo Moterų Taryboje LMKF-jai atstovauja Aldona Noakaitė — Pintsch. Rezolucijų komisija pristatė ir suvažiavimas priėmė šiuos nutarimus: pasveikinti pavergtos Lietuvos moteris, pareikšti solidarumą kovojančiai lietuvių tautai, skatinti lietuves moteris būti veikliomis lietuvių darbuose, pasveikinti LMKF-jos vardu naujai paskirtą Amerikos Vyr. teismo teisėją O'Connor, pasiūsti užuojautą pasirašytą visų suvažiavimo dalyvių Elenai Valiūnienėi ir jos šeimai S. Jasaitienės mirties proga, pasiūsti užuojautą Sadato našlei, pasveikinti LMKF garbės pirm. V. Zauņienę — Leskaitienę, buv. LMKF-jos pirm. M. Samatienėi suteikti garbės pirmininkės vardą, parašyti protesto raštą Federal Communication komisijai prieš ateistės M. Murray O'Hair pastangas panaikinti evangelijos skelbimą radio ir televizijos bangomis ir kt.

Suvažiavimas išrinko naują LMKF-jos valdybą, kuri pareigoms pasiskirstė: pirmininkė — M. Noreikienė, vicepirm. V. Cečėtienė ir S. Jurskytė, sekretorė — G. Kulpienė, išdėstė E. Treimanienė, visuomeniniam reikalams — M. Klivickienė ir M. Zukauskienė. LMKF Žmogaus teisių komisija — S. Jurskytė ir R. Raubertaitė. LMKF atstovė Pabaltijo Moterų taryboje — A. Noakaitė — Pintsch. Revizijos komisija — E. Noakienė, S. Slizienė, M. Karečienė.

Suvažiavimas baigtas iškilminga akademija ir vakariene. Dalyvavo 64 kvietiti svečiai. Kun. L. Andrius skaitė invokaciją "Moters per amžius žviete žvaigždė-

mis Lietuvos kelyje". Žodžiu sveikino Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, išreiškė pasitikėjimą lietuvišioms moterims, kad jos išliks ištikimos nepriklausomybės aktui. J. Simutienė savo gerai paruoštoje kalboje pabrėžė lietuvių moters įnašą savo tautai laimingais ir vargingais laikotarpiais, Soc. Lietuvių Moterų šalpos dr-jos pir. O. Baužienė, atvykusi į suvažiavimą net iš Australijos pritarė LMKF-jos veiklai. Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjungos pirm. dr. A. Janaičienė sveikindama pabrėžė, kad visos organizacijos, kurios dirba Lietuvos išlaisvinimui, yra reikalingos ir geros. Pabaltijo Moterų tarybos vardu sveikino K. Ozolins. V. Šakalys sveikindamas moteris, palinkėjo nesuamerikonėti, stimuliuoti moterų rezistenciją pavergtose Lietuvoje. Sveikinimus raštu skaitė J. Micutaitė.

TRAGISKA MIRTIS

Chicago policininkas Herbert Wilson gruodžio 15 d. pargrįžęs į namus, 8617 S. Kimbark, rado negyvus savo žmoną Patriciją, 27 m., ir 5 mėnesių sūnelį. Ant jų galvų buvo užvynioti plastikiniai maišai. Jokio įsilaikymo žymių nerasta. Taipgi jokio prievartos žymių mirusių kūnuose nebuvo. Policininkas tarnavo kovos su gaujomis vienetė.

Iškilmingos akademijos metu Janinai Simutienėi LMKF valdybos nutarimu buvo įteiktas Lietuvių Moterų klubų federacijos garbės narės žymuo.

Suvažiavimo dalyvės išsiskirstė pasisėmusios naujų minčių moterų veiklai gyvinti.

I. B.

Pranešu visiems giminėms ir pažįstamiems, kad 1981 m. gruodžio 13 dieną Anglijoje, Londone, mirė

A. + A.

Marija Prabulytė Dzvonkienė

Velionė buvo gimusi Lietuvoje Marijampolėje 1896 m. Anglijoje išgyveno 80 metų. Našlė A. + A. Stepono Dzvonkaus. Palaidota iš Sv. Juozapo bažnyčios Wembley, Middlesex, Anglijoje.

Paliko dideliame nuliūdime trys dukterys Bronė London, Anglijoje, Elena, Isle of Wight ir Ona, Hot Springs, Arkansas, U.S.A.

Už jos sielą šv. Mišias atnaujo kunigas Petras Patlaba gruodžio 13 dieną Šiluvos koplyčioje, Hot Springs, Arkansas.

A. + A. DR. JONAS PAVILIONIS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parke. Mirė gruodžio 20 d., 1981 m., 4:18 val. ryto. Gimė Lietuvoje, Panevėžyje. Amerikoje išgyveno 29 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Aldona (Uselytė), 2 sūnus — Darius ir Rytas, sesuo Ada, uošviai Ona ir Adomas Useliai, Lietuvoje brolis Petras ir sesuo Alfa su šeimomis, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Korp. Neo-Lithuania. Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street. Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 23 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nulūde: Žmona, sūnus, sesuo ir uošviai. Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A. + A. Marija Puškevičius MINIKEVIČIŲTĖ

Pagal pirmą vyrą Dravininkienė

Gyveno Chicago, Illinois. Mirė gruodžio 20 d., 1981 m. 2 val. popiet, sulaukus 81 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Jurbarko. Amerikoje išgyveno 31 m. Pasiliko dideliame nuliūdime Lietuvoje brolis Juozas Minikevičius su šeima, sesuo Sofija Lazdauskienė su šeima ir mirusiųjų sesers ir brolių vaikais bei artimieji ir draugai Amerikoje.

Priklausė Šaulių organizacijai, R. K. Susivienijimui, Putnamo seselių rėmėjų draugijai (amžina narė), ir Šv. Kazimiero seselių rėmėjų draugijai (amžina narė).

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 Street. Laidotuvės įvyks antradienį, gruodžio 22 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūde: Giminės Lietuvoje ir artimieji Amerikoje. Laidotuvių direktorius Steponas C. Lack ir Sūnus. Tel. 737-1213.

DRAUGAS, antradienis, 1981 m. gruodžio mėn. 22 d. 5

H. COHN & CO.
BUYERS OF OLD GOLD
Dealers in finest diamonds
Watches, Jewelry, Repairing.
Bring this Ad — 20% discount
on any purchase
1704 W. Chicago — 666-6468

DEMETRICOVS
WHOLESALE JEWELERS
Buy and Sell Old Gold, Jewelry,
Diamonds, Sterling Silver, Antiques
And Coins. Check With Us Last.
5 S. Wabash — Tel. 346-9484

INTERIOR-EXTERIOR PAINTING
Wallpapering & wallwashing. Also upholstery cleaning. Discounts for senior citizens. Free estimates.
CALL MIKE — 385-8740

**KURIAM GALUI MOKETI
DAUGIAU?**
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS
AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE
NUO \$300 IKI \$1,000

BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • K CARS
"U WILL LIKE US"
4030 Archer — VI 7-1515
PLATINKITE "DRAUGA".

A + A Majoras BRONIUS AMBRAZIEJUS

Gyveno Chicago, Illinois, Brighton Parko apyl. Mirė gruodžio 20 d., 1981, 1:19 val. popiet, sulaukęs 82 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Marijampolėje. Amerikoje išgyveno 31 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Anelė (Kaipšipalytė), Lietuvoje, Vilniuje sūnus Bronius, sesers sūnus dr. Kazys Pautėnys; pusėsėsė Gražina Juodikienė su šeima, pusbroliis inž. Algis Pautėnys, sesers sūnus dr. Pautėnys (Floridoje), ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Priklausė Ramovėnų dr-jai, Šaulių rinkinei, Brighton Parko Namų Savininkų dr-jai ir Registr. Liet. Bendruomenėi Brighton Parke. Kūnas pašarvotas Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street. Atsisveikinimas bus antradienį 7 val. vak. Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 23 d. iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nulūde: Žmona, sūnus ir giminės. Laidot. direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVENUE Tel. YArds 7-1138-30
STEPONAS G. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Illinois Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4346 SO. CALIFORNIA AVENUE Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

A. + A. KONSTANTINAS LEIPUS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Park apylinkėje. Mirė gruodžio 19 d., 1981 m. 9:35 val. vak., sulaukęs 54 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 15 m. Ankačiau gyveno Kanadoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Lena (pagal tėvus — Šulmistras); 2 sūnus: Edvardas ir Tomas, motina Konstancija Leipus, brolis Jurgis, seserys: Vincė Gudas su vyru Jonu ir Irena Markvaldas su vyru Tomu, uošviai Mikas ir Ona Šulmistras ir kiti giminės ir draugai.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69 St. Antradienį, 5 val. popiet kūnas bus perkeltas į Lietuvių Liauronoj. E. Tėviškės bažnyčią, 6641 S. Troy St., kur bus atlaikytos budėtuvės 7 val. vak.

Vietoje gelii, prašome aukoti paminklo statybai. Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 23 d. iš bažnyčios 10-tą val. ryto bus nulydėtas į Lietuvių Tautinės kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūde: Žmona ir sūnus. Laidotuvių direktorius Steponas C. Lack ir sūnus. Tel. 737-1213.

APLINK MUS

× Kalėdų naktį 12 val. Jėzuitų koplyčioje Bernelių Mišiose gros smulkininkas Povilas Matukas ir vargonais pritaras muz. Manigirdas Motekaitis. Šv. Mišias laikys ir pamokslą sakys kun. Jonas Borevičius, SJ.

× Lemonto ir apylinkės lietuviams Kalėdų dieną, gruodžio 25 De Andreis seminarijos bažnyčioje bus pamaldos 12:45 val.

× Aloyzo Barono romano "Mirti visada sėpėsi" kietais viršeliais knygos dar tebėra iššykioje. Visus užsakičius šią knygą kietais viršeliais leidėjai prašo turėti kantrybės: ji bus pasiūsta tuoj pat, kai tik bus įršta. Tuo tarpu ši romana minkštais viršeliais galima gauti į Laisvę fondo leidykloje, pas platintojus, o taip pat ir "Draugo" knygyne.

× Inž. Mikalojus Ivanauskas, neseniai suruošęs "Šviesos iš šviesos" deginimo būdų padarytų savo dailės darbų parodą St. Petersburge, Fla., ir ten gyvenąs, atsiuntė "Draugui" už kalėdines korteles, kalendorių ir aukų spaudai stiprinti 10 dol. Labai ačiū.

× Vita Balcėšytė ir Amelija Balcėšienė sveikina gimines, draugus, bičiulius ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujų 1982 Metų proga. Vietoj kalėdinių kortelių skiria auką "Draugui".

× Juozas ir Marija Rūbai, Chicago, Ill., sveikina savo gimines draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki laimingų Naujų Metų.

× Irena ir Jonas Pabedinskai sveikina draugus ir pažįstamus švenčių proga ir vietoje sveikinimo kortelių aukoja "Draugui".

× Anastasia ir Antanas Linai, Chicago, Ill., sveikina visus gimines, draugus, pažįstamus ir švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos choro narius šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Vietoje sveikinimų aukojame "Draugui".

× Poveičių visa šeima, Omaha, Nebr., nuoširdžiai sveikina savo mylimus gimines, draugus ir pažįstamus su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais. Linkime sveikatos ir Dievo palaimos. Vietoj sveikinimo kortelių skiria auką "Draugui".

× A. Marchertas, Downers Grove, Ill., Vytenis A. Milūnas, San Diego, Cal., J. Stepanowich, Laurel, Mass., Jadvyga Šliažas, Petras Palubinskas, Regina Vaitkūnas iš Chicagos atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Už a. a. Genovaite Lauce- nę šv. Mišios bus laikomos gruodžio 26 d., 9:30 val. r., Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Kviečiame prisijungti prie mūsų maldų.

× Julija Sinkevičiūtė sveikina su šventomis Kalėdomis ir Naujais Metais sesers sūnų Viktorą Žeroną, Šaulių vadą Vladą Išganaitį, seses ir brolius šaulius, gimines, draugus ir pažįstamus.

× Tadas Bauža, Kenosha, Wisc., V. Pliožinskas, Cleveland, Ohio, Jonas Duncia, Southfield, Mich., Julius Butkus, Cortland, N. Y., Marcelė Pakeltienė, Chicago, Ill., O. Skurvydienė, Harrison, N. J., visi atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Į šaurę nuo Miami Beach, Bay Harbor saloje, išnuomojamas gražus butas. Skambinti Miami telef. 305-868-7340 (sk.).

× Kun. Viktoras J. Dabušis, Paterson, N. J., sveikina visus savo draugus, prietelius bei bičiulius šv. Kalėdų proga ir linki visokeriopos Dievo globos Naujuose Metuose.

× Vitalis ir Genė Gaideliai, Omaha, Nebr., sveikina gimines ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Vietoj kortelių skiria 15 dol. "Draugui".

× Detroito Dievo Apvaizdos parapijos Lietuvos Vyčių 79 kuopa per Antaną Dainių atsiuntė 25 dol. auką už gerą "Draugo" informaciją ir 5 dol. už kalėdines korteles. Nuoširdus ačiū už viską.

× Inž. Julius Lintakas, Oak Lawn, Ill., visuomenininkas, J. Bublys, Marija Griškėnienė, J. Sakalauskas, Jonas Stasiulis, visi čikagiškiai, L. Bildušienė, St. Paul, Min., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Jonas Samaitis, gyv. Hot Springs, Ark., mums rašo: "Kristaus Gimimo šventės proga sveikiname "Draugo" leidėjus, redaktorių, administraciją, bendrąbarbius ir linkim, kad Dievas duotų jums geros sveikatos testą sunkų spaudos darbą. "Draugas" yra visuomet laukiamas, pratesiame jo prenumeratą ir pridėdame 10 dol. auką". Labai ačiū už gerą žodį ir auką.

× Jadvyga Pupelienė, St. Petersburg Beach, Fla., sveikina gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki laimingų 1982 Metų. Vietoj sveikinimo kortelių skiria auką "Draugui" ir PLB-nei.

× Birutė ir Algis Prasauskai, Lomita, Cal., užprenumeravo vieneriems metams "Draugą" kaip kalėdinę dovaną Antanui ir Laimai Balchams, gyv. Glendale, Cal.

× Dr. Peter T. Brazis, Chicago, Ill., P. Petrakis, Richmond Hills, N. Y., J. Bataitis, Chicago, Ill., Clara Gečas, Chester, Pa., V. Mitkus, Chicago, Ill., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Dr. Elena L. Liutukas, Bethesda, Md., V. Petkus, Burbank, Ill., Ona Kalinauskas, Edwardsville, Pa., Ona Kartanienė, Omaha, Neb., Apolonia Wiedryka, Milwaukee, Wisc., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Alfonsas Mohejus, Highland, Ind., Jadvyga Jankauskienė, Chicago, Ill., Vytautas Saimininkas, East Hartford, Conn., Stefa Daukša, Cicero, Ill., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Aleksas Laikūnas, Cleveland Hts., visuomenininkas, Algirdas Manvydas, Hilford, Mich., Juozas Bandza, Cicero, Ill., Vacius Prižgintas, Los Angeles, Cal., Marija Jasiūnienė, Evanston, Ill., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Dalius Brazdžionis, Los Angeles, Cal., Anna J. Naujo- kaitis, New Lisbon, Wisc., Jurgis Bauža, Port Orange, Fla., Bernardas Žukauskas, Chicago, Ill., Stasys Grižė, Dorchester, Mass., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Worcesterio šv. Kazimiero parapijos vyrų choras per Joną Pipirą atsiuntė 25 dol. auką už gerą "Draugo" informaciją. Labai ačiū.

× Alice's Restorane, 4506 W. 63rd St., tel. 582-7295, kasdien gaunamas liet. maistas (cepelinai, koldūnai, baltadėliai, t.t.). Priimami užsakymai išsinešimui. Atdaras kasdien nuo 5:30 val. ryto iki 8 val. vak., šeštadienį iki 2 val. popiet. Sekmadienį uždaryta. (sk.)

× N. ir A. Santarai, Dalia Bojeviene ir vaikai sveikina visus savo draugus, prietelius ir pažįstamus su šv. Kalėdom ir Naujais Metais. Vietoj kalėdinių kortelių aukoja "Draugui".

× Julija ir Danielius Liutikai, "Dainos" restorano savininkai sveikina savo gimines, draugus ir klientus šv. Kalėdų proga ir linki laimingų 1982 Metų.

× Dr. Birutė ir Jonas Petru- liai, Oakhurst, New Jersey, sveikina draugus, pažįstamus ir artimuosius šiu švenčių proga, linki visiems laimingų ir džiaugsmingų Naujų 1982 Metų.

× John ir (Mrs.) Genis, Homewood, Ill., Veronika Dubickas, Tulsa, Okl., Antanas Matulionis, Plattsburg, N. Y., Jonas Veiveris, Chicago, Ill., Sofija Vedeika, New Port Richey, Fla., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Ilona ir Henrikas Lauciai, Burbank, Ill., Jonas Balnionis, Detroit, Mich., Maria Markulis, Chicago, Ill., S. Butvila, Livonia, Mich., V. Andrusaitis, Richmond Hts., Ohio, atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× V. Raulinaitis, Santa Monica, Cal., Ignas Medžiukas, Los Angeles, Cal., Petras V. Brizgys, Hickory Hills, Ill., Vincen- ta Statkus, Brighton Park, Ill., Pranas Tamulionis, Palm Bay, Fla., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

Vida Kosmonienė, savininkė "Lee's" rūbų krautuvės. Jos malone ir dideliu darbu labai gerai pasisekė Kr. Donelaičio mokyklų madų paroda.

× Antanas Giniotis, Chicago, Ill., Birutė Sturmer, Germantown, Tenn., Virginija ir Bronius Zukauskai, Cicero, Ill., Arūnas Dagys, Chicago, Ill., Juozas Vadopalas, Westchester, Ill., A. Prapuolenis, Downers Grove, Ill., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Bronė Balčiūnienė, Bolivar, Ohio, sveikina gimines ir draugus šv. Kalėdų ir Naujų 1982 Metų proga. Vietoj kalėdinių kortelių skiria auką "Draugui".

× Elena ir Mečys Krasauskai, South Pasadena, Fla., sveikina visus savo draugus, bičiulius ir pažįstamus, linki linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų 1982 Metų. Vietoj kalėdinių kortelių skiria auką "Draugui".

× Kotryna Giniotienė, Juno Beach, Fla., sveikina savo draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujų 1982 Metų proga. Vietoj kalėdinių kortelių skiria auką "Draugui".

Merė Jane Byrne su invalide mergaite, reikalinga valdiškos pagalbos, kuriai pritaria ir pati merė.

Kr. Donelaičio liuanistinių mokyklų Tėvų komitetas: Irena Adickienė, Jeronimas Gaizutis, Milda Jakštienė, Jonas Maleiška, pirm. Raminta Marchertienė, Birutė Pabedinskienė, Rima Bankienė, Dana Putrienė, Vida Gilvydienė ir Jokūbas Gražys.

Nuotr. Jono Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

"DONELAIČIO" MADOS — 1981

Šiltas lapkričio popietis suviliojo į Kr. Donelaičio mokyklų ruošiamą trečiąją madų parodą linksmam nusiteikusiems įvairaus amžiaus madų mylėtojams ir mokyklų rėmėjams. Susirinkusius pasveikino tėvų komiteto pirmininkė Raminta Marchertienė. Madas apibūdinti ji pakvietė Reginę Kučienę, mokyklų inspektorių ir praėitį parodų komentatorių.

Žiūrovai, susėdę prie gražiai padengtų stalų, vaikinai skaniais mamių paruoštais kepsniais ir mašino troškulių vynu, kurį tėveliai pardavinėjo, ir linksmam šnekučiuodami, stebėjo madų parodą. Pirmąją dalį atliko pradinės mokyklos vaikučiai, pasipuošę įvairiais sportiniais ir išsiginiais rūbais, kuriuos parūpino "Jay Lee's" vaikų rūbų parduotuvė. Vaikus globojo ir, reikalingi esant, apvedžiojo tėvų komiteto narė Milda Jakštienė. Pertraukos metu buvo pravesta gausūs laimėjimai.

Antroji dalis skirta suaugusių madoms, kurias parūpino ir koordinavo nuolatiniai mokyklų rėmėjai Kosmonai, "Lee's" rūbų krautuvės savininkai. Rūbai pritaikyti įvairioms progoms ir užsiėmimams. Nors kasmet madų kūrėjai keičia rūbų išvaizdą, pagaliau kai kurios mados pasikartoja. Todėl, kai vėl prieš akis pasirodė "mini" sijonėliai, iš žiūrovų tarpo pasigirdo įvairios nuomonės ir pastabos.

Patraukdūs komplektai su pritaikytom skrybėlaitėm sukėlė vilį, kad vėl sugrįžta visom tinkamos elegantiškos mados. Tamsios spalvos, juoda ir įvairių atspalvių violetinė, vyrauja šių metų madose. Liemuo pabrėžtas plačiais, metalo spalvos diržais, kuriuos galima panaudoti apykaklės puošmenim. Vakariėnų išsivystę arba namuose vašiniūmi pasikartoja labai mėgti iš švelnių medžiagų sukurti kombinzonai; jaunoms matėm

× Inž. Kazimieras Pocius, Beverly Shores, Ind., visuomenininkas, lietuviškų darbų rėmėjas, pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, atsiuntė ir 30 dol. auką dienraščio paramai. K. Pocių skelbiame garbės prenumeratorium, o už gražią paramą tariame ačiū.

× Stasys Ambrozaitis, Chicago, Ill., J. Leskauskas, Woodridge, Ill., Roma Murphy, Indianapolis, Ind., Ed. Pikelis, Chicago, Ill., Valentina Dailidienė, Albuquerque, New Mexico, atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× Vanda Petkienė, Park Ridge, Ill., atsiuntė už kalėdines korteles 25 dol. auką ir palinkėjo visiems laimingų švenčių. Labai ačiū.

× Richard Punkeris, Windsor, Ont., Kanada, užprenumeravo vieneriems metams "Draugą" kaip kalėdinę dovaną savo tėvams — Punkeriams, gyv. Mississauga, Ontario, Kanada. Richardas ta proga užsiprenumeravo ir sau šeštadienį laidą.

× Susan Giedraitis, Los Angeles, Cal., atsiuntė 15 dol. už kalėdines korteles. Iš jos laiško sužinojome ir šeimos sunkumus. Ačiū už auką. Linkime linksmų švenčių ir sveikatos.

× A. ir A. Vanagūnai, Chicago, Ill., atsiuntė 15 dol. už kalėdines korteles. Labai ačiū.

metu buvo pravesta gausūs laimėjimai.

Antroji dalis skirta suaugusių madoms, kurias parūpino ir koordinavo nuolatiniai mokyklų rėmėjai Kosmonai, "Lee's" rūbų krautuvės savininkai. Rūbai pritaikyti įvairioms progoms ir užsiėmimams. Nors kasmet madų kūrėjai keičia rūbų išvaizdą, pagaliau kai kurios mados pasikartoja. Todėl, kai vėl prieš akis pasirodė "mini" sijonėliai, iš žiūrovų tarpo pasigirdo įvairios nuomonės ir pastabos.

Patraukdūs komplektai su pritaikytom skrybėlaitėm sukėlė vilį, kad vėl sugrįžta visom tinkamos elegantiškos mados. Tamsios spalvos, juoda ir įvairių atspalvių violetinė, vyrauja šių metų madose. Liemuo pabrėžtas plačiais, metalo spalvos diržais, kuriuos galima panaudoti apykaklės puošmenim. Vakariėnų išsivystę arba namuose vašiniūmi pasikartoja labai mėgti iš švelnių medžiagų sukurti kombinzonai; jaunoms matėm

× Sofia ir Stasys Kudokai, Santa Monica, Cal., atsiuntė 20 dol. už kalėdines korteles su maloniais linkėjimais švenčių proga. Labai ačiū už viską.

× Akt. Zita ir A. Visockiai, Chicago, Ill., už kalėdines korteles atsiuntė 15 dol. auką. Labai ačiū.

× Milda Paul, Palatine, Ill., už kalėdines korteles atsiuntė 20 dol. auką. Labai ačiū.

× Mečys Želmys, Chicago, Ill., atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių 15 dol. auką. Labai dėkojame.

× Birutė ir inž. Juozas Briedžiai, Chicago, Ill., atsiuntė 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių su prierašu: "Linkime "Draugui" linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų, o taip pat didelės ištvermės dirbant šį sunkų darbą". Ačiū už auką ir linkėjimus.

× Lucy Gudelis, Hot Springs, Ark., lietuviškų organizacijų darbuotoja, atsiuntė 16 dol. auką nuo "Moteryų seklyčios". Ta proga visam "Draugo" štabui palinkėjo linksmų švenčių. Labai ačiū.

× Richard Punkeris, Windsor, Ont., Kanada, užprenumeravo vieneriems metams "Draugą" kaip kalėdinę dovaną savo tėvams — Punkeriams, gyv. Mississauga, Ontario, Kanada. Richardas ta proga užsiprenumeravo ir sau šeštadienį laidą.

× Susan Giedraitis, Los Angeles, Cal., atsiuntė 15 dol. už kalėdines korteles. Iš jos laiško sužinojome ir šeimos sunkumus. Ačiū už auką. Linkime linksmų švenčių ir sveikatos.

× A. ir A. Vanagūnai, Chicago, Ill., atsiuntė 15 dol. už kalėdines korteles. Labai ačiū.

iki kelių puošnias kėlnes. Rūbų talijos klostytos, o pavasarį madų kūrėjai žada sugrąžinti plačias sukneles.

Rūbus sumaniai pristatė igudusios modeliotojos: Marytė Bernotavičienė, Dalia Bartkienė, Rima Sell, Regina Krutulytė, Violeta Kušeliauskaitė, Roma Prapuolenienė, Vida Gilvydienė, Onutė Paulikienė, Lisa Kosmonaitė, Rūta Traškaitė, Irena Kerelienė ir Nijolė Vengrienė. Madų programą sustatė ir muziką pritaikė prityrusi parodos koordinatore Marytė Buivydytė. Parodai muziką pristatė Marius Bernotavičius.

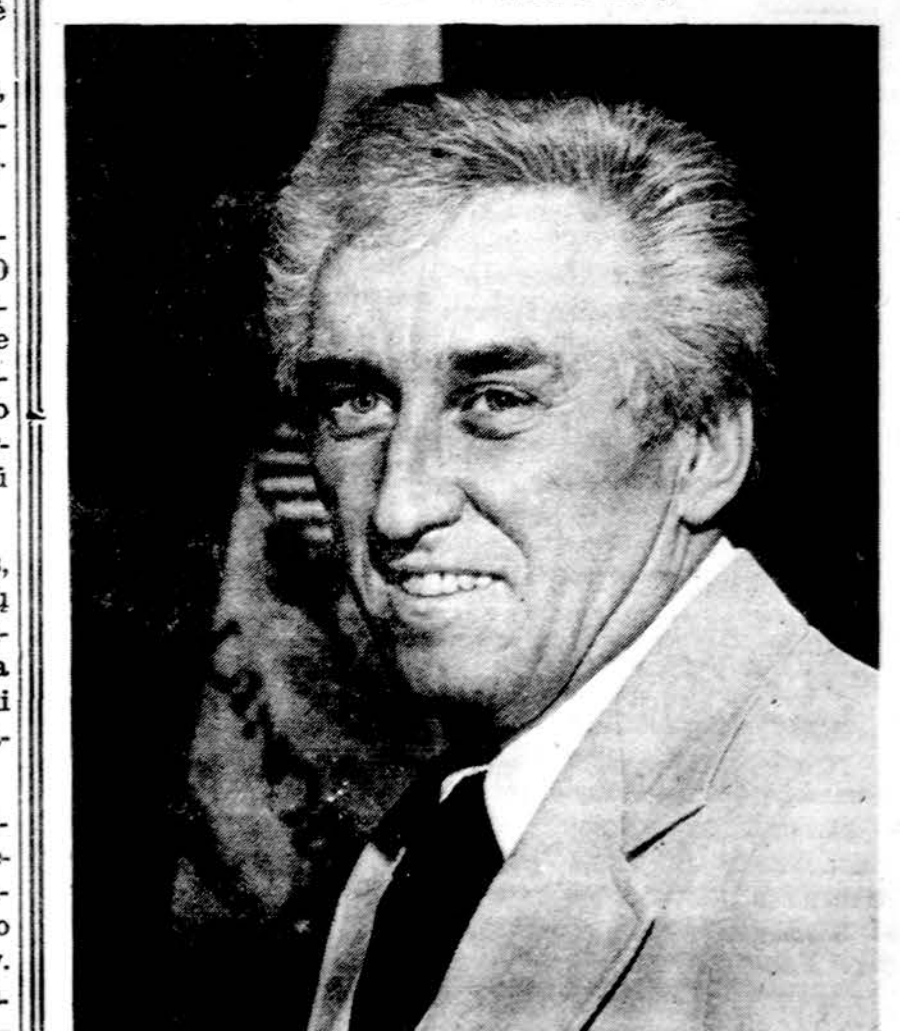
Popietė greitai prabėgo jaučioje Tautinių namų aplinkoje.

M. U.

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

Linki visiems

FRANK D. SAVICKAS
State Senator

FRANK J. BRADY
Alderman

Paid for by the 15th Ward Regular Democratic organization.

IŠ ARTI IR TOLI

L. A. VALSTYBĖSE

— Dr. Ona Mironaitė lankėsi Kalifornijoje pas pusbrolį rašytoją Andrių Mironą, universiteto kolegą dr. B. Raulinaitienę ir seną pažįstamą Adolfą Butkų, kuris kaip tik šventė savo 75-į gimtadienį.

— Lietuvių Fondo vajas Los Angeles prasideda po Naujų Metų ir baigsis su šauniu poky- liu vasario 6 d. šv. Kazimiero parapijos salėje. Šiais metais iš Los Angeles Dalia Mackialienė laimėjo 1000 dol. premiją už nepaistamą režisavimą ir pastatymą daugelio veikalų per eilę metų. L. F. yra šios premijos mecenatas.

— Antanina Motiekienė per trumpą laiką paaukojo jau antrą tūkstantį Lietuvių Fondui. Ji augo ūkyje, bet darbavosi "Dro- bės" fabrike Kaune. Atvykusi su pokarine emigracine banga, pradžioje dirbo New Yorke, pas- kui persikėlė į Los Angeles. Ji, nors būdama pensininkė, labai vertina lietuvių kultūros ir švie- timo darbą ir ne tik paaukojo du tūkstančius, bet ir testamen- te įrašė gražią sumą Lietuvių Fondui.